

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-huszasos petit sor egyszer 20 fill.
minden kövvelőzettel 10 fillér.

Nyilttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, június 20.

Mai számunk főbb közleményei:

- Függetlenségi kormány.
- Thokzatos csontváz.
- Rubos Árpád szökése Nagyváradon át.
- Aradmegye kibővítése.
- Tóf-tóf históriák.
- Róth Albiné.
- Ádámok az ordóban.
- Botrányos állapotok az aradmegyei iskolákban.
- Két ékszerész tetartóztatása.
- Ellopták az aradi kutyaverseny díját.
- „Mérnök” és „tanítónő”.
- Letartóztatott tanítónők.

Egy betörött ablak.

Arad, június 19.

Mint valami romantikus sóhajlás, mint egy sablonná nyüftnovella-mondat, hangzik az a panasz, amelyet Varjassy Árpád tanfelügyelő emelt Aradmegye alispánjánál: a szél befúj az iskolák törött ablakain s az iskola udvara pedig tehénistálló. Ajaj, de öreg, — mondják az olvasók, — akik a botrányokban, a büntettekben és a siránkozásokban is az újat keresik. Ha valaki például szó szerint úgy gyilkoltatna, mint a szabadkai Mária, már kevésbé lenne érdekes; de azon mód, a hogy a lövöpetrii Róth tette, már eredeti és ingerlő. A düledező iskola, mint kultur-kép, egy csöppet se mondható eredetinek, s a bajoknak, ha a nyilvánosság figyelmére kíváncznak, igyekezniök kell új formában megjeleníteni.

De hiába, szó nélkül még se

lehet elmenni az iskola mellett, a melynek ablakain, télvíz idején, befúj a szél. A tanító ur meghagyta a vigyázónak, hogy újra beragassza papirossal; de a szél csak áttöri a vékony irkapapirost. Es hol vesznek annyi elhasznált irkát, hogy a téli széllel folyton megbirkózzanak. Be kellene vágatni; a múlt héten járt is egy üvegestől a faluban, s szinte célzatosan kiabált be az iskolán: „Ablakot csinálni!” Az üvegestőtnak ebben a két szavában mintha szurdaló guny lett volna, kegyetlen csufolódás, amelyet csak a Juriga képviselő szelleme lophatott az ablakos lelkébe: „Hát hol vagy te magyar állam, ha még arra sem telik, hogy az iskola ablakra üveget vágass? Hol vagy te, hatalmas magyarság?” Sa tanítónak fáj a guny, a gyerekeknek meg a hideg, s az ablak mégis úgy marad. A tanító nem tudja össze kapni az iskolaszék, a gondnokság, vagy mi egyébnek tagjait, s ha összegyűlnek, abban állapodnak meg, hogy pár hónap múlva itt a tavasz, akkor meg úgy is kinyitnák az ablakot. Legalább szelőlőzik a mestergerendás, alacsony szoba. A gyerekek fáznak. „Vegyétek föl a ködmönt, kendőt”, mondja a tanító, már a kinek van. Annak a legrosszabb, aki az ablak mellett van, a többi egymás háta mögé buvik, s úgy kerüli a népoktatás szent ügyébe avatkozó szelet. Hanem az szegény, a

ki az ablaknál ül, másnap nem jön iskolába. Azt üzente az anyja, hogy bedagadt a torka, a hangját se lehet venni, a teste meg csupa tűz. Azt is mondta az asszony, hogy nem engedi tovább az iskolába, a hol csak nyavalyát kap. Ugy? A tanító kötelességszerűen jelentést tesz, a főszolgabíró pedig megidézi az asszonyt s megbünteti öt koronára az iskolakötelezettség elmulasztása miatt. A derék járásfő lelkében talán föl is háborodik a kulturátlan, betűtől irtózó nép fölött: „Beléjük kell tömni a civilizációt, ha szép szerével nem nyelik le!”

Ez olvasható ki annak a jelentésnek egy sorából, amelyet a tanfelügyelő az alispánnak küldött a megye több iskolájáról. Pedig van ott egyéb is, amelyhez a részleteket el lehet képzelni. Az iskolák egy része egész esztendőben nem látott orvost. Ez sincs mindenütt így. A tavalyi müncheni kiállításon büszkélkedtek az ellenkezőjével. Bemutatták a bajor iskolát, amelynek egyik része: az iskolaorvos szobája. Szép, csinos dolgozó szoba, berendezve a gyermekambulatorium, a gyermeki test vizsgálatának minden eszközével. Nálunk azonban az iskolaorvosnak nincs szobája, sőt az iskolának sok helyütt orvosa sincsen s a legszebb kanyarók idején is zavartalanul folynak az előadások, legfeljebb apadó hallgatósággal. Az udvaron pocsolyából isszák

Balatoni nász.

Irtá: Zoltán Vilmos.

I.

Főtisztelendő Németh Boldizsár ur, a rév-fülöpi plébános a prédikáció befejeztével egyszerre csak maga elé tartott egy papírlapot s a szószékről háromszor egymásután kihirdette Geréb Ivánt és özvegy Geszényi Jánosnét, született Honthy Ilonkát.

A zsufolt templomhajóban felzugott a meglepetés moraja s a menyegzen mint a halk verébcsepesség, megtört a számtalan szopránhang „ah!” Azután egyszerre, mintegy vezényszóra minden leányszem odairányult a jobboldali első padra, melyben Geréb Iván ült és közönyösen számlálgatta a festett ablak önkarikáit, mintha az egész dolog őt érdekelné a legkevésbé. Majd meg egyszerre minden leányfej hátrafordult az utolsó pad felé, melynek sarkában huzódott Maglódi Éva, a vörösfajú szép leány. A szegény teremtes arcán gyorsan váltakozott a halálos sápadtság a biborszínnel s egyébként szép kék szeme zavaros szürkén révedezett maga elé. Végre is nem bírta ki tovább a fűrésző tekinteteket s arcát kezébe rejtve, riadtan kifutott a templomból.

Nyilvánvaló volt, hogy botrány történt, de bizonyos volt az is, hogy a botrányt nem követte el sem Németh Boldizsár főtisztelendő uram, sem Geréb Iván, hanem egyesgyedül Maglódi Éva, aki ily közfeltűnést keltező módon hagyta el az istenházát. A pap már régen lejött a szószékről, hogy folytassa a misét s a

hivők felháborodott tömege még mindig nyüzsgött és zugott, mint a megbolygatott méhkas. A vallásos áhitatnak arra a napra vége volt. Az áldást már senki sem várta be s a pap ott állott az oltárnál, mikor a hivők már kifelé tödultak a templomból, melynek ajtaja előtt csoportokba verődve, izgatottan tárgyalták az esetet. Geréb Ivánnak pedig ezalatt sikerült a sekrestyén át észrevétlenül kionsomnia a templomból, mire lesietett a befagyott Balaton partjára. Itt már várta a négylovas szán, hogy a Balaton jegén át hazarepítse Boglára, ahol ötszáz holdas birtok közepett, csinos, földszintes kastélyban lakott.

II.

Emitt a zalai parton meg az övé volt egy egész hegyalja szálló. Apja, az igazi „arany-paraszt” nem hiába törte magát egy emberéleten keresztül. Addig kuporgatott, perlekedett s nyuzta segítségére rászorult embertársait, mignem lassankint az ő nevével teit meg a telekkönyv. Ivánt is munkára fogta eleinte az öreg kemény, paraszti munkára. Sihadorkorában a fiu ép úgy fogta az eke szarvát és a szállókapát, épúgy gyűjtötte a szénát, mint akármelyik béres. Ekkor barátkozott össze a családsággal s ekkor ismerkedett meg Maglódi Évával, a fülöpi vincelér leányával, aki gyermekkorai játszótársa volt. Később, mikor az öreg Geréb már bizonyos volt abban, hogy fejedelmi vagyont hagyhat a fiára, gondolt egyet s beiratotta ezt a keszthelyi bencések iskolájába. De a fiuval sehogysem lehetett boldogulni:

gyűlölte a betűt és imádtá a földet. Az öreg ki is fogta hamarosan a harmadik osztályból s maga mellé vette, hogy segítsen neki felügyelni a folytonosan gyarapodó gazdaságra. Mikor aztán az öreg elment már tíz évvel előbb elhunyt felesége után, csakugyan legényfia lett a környék leggazdagabb földesura.

Józi, a vén kocsis, fölsegítette Ivánra a súlyos, drága prémesbundát. A Fülöp ormáról jéghideg szél hömpölygött alá s kegyetlenül cibálta a tar parti bokrokat. Előttük vakító fehérségben csillogott a Balaton felméteres jegét borító, frissen hullt hó. A boglári partot kékes párázat fedte.

Iván éppen fel akart szállni a szánra, mikor egy parti bueka mögül hirtelen előbukkant Éva. A szél pattogatva lebegtette átvető kendőjét, melyet az utolsó pillanatban még sikerült félkézzel elkapnia. A szél ellenében nagy erőlködéssel Ivánnak tartott s esdő tekintetét rávetve, megragadta annak kezét.

— Iván! Miért tetted ezt velem? — szölt lágy, a felindulástól remegő hangon.

A férfi esodálkozva tekintett a leány hófehér arcába.

— Mit, Éva? — kérdezte.

— Vagy ha már megtetted, miért nem szóltál nekem róla előbb, hogy elmenekülhettem volna innen szégyenemmel, messze...

— Miféle szégyeneddel?

— Itt mindenki arról beszél, hogy a szeretőd voltam...

— Te tudod legjobban, Éva, hogy ez nem igaz!

a vizet, a falról leeszi a salétrom a vakolatot... és hasonlók.

A tanfelügyelő szomorú jelentése kapcsán megindul a felelősök kutatása. Egy helyt az egyház, másutt a község, talán a tanító is — amazok meg a vállukat vonhatják: nekünk többre, jobbra nem telik. Csinálja az állam, az iskoláztatás az ő dolga. Az állam pedig bizonyára azt mondja: nem várhat az a betörött ablak, amíg az ötven milliós Dreadnought-hajók elkészülnek?

Szomorú, szinte romantikusnak látszó jelentését a tanfelügyelő megírta, beküldte az alispánnak. Csupán a befejezése nem elég kerekded. Nem egészen új az se, amit mi ajánlunk, de talán oda illett volna:

— És ebben az országban nem tartanak valamit sürgősebbnek, előbbre valónak a harmadik egyetemnél?

Függetlenségi kormány.

Lukács terve és a 48-as párt.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, június 19.

Kossuth Ferenc még egy utolsó próbát tett egy koalíciós kormányalakításra. Tanácskozott ma Apponyival és Andrássyval, de eredményre aligha jutott. Egyedüli kibontakozási alap most már a Lukács Lászlóé és ma megállapítható, hogy a függetlenségi párt jó része hajlandó is azt elfogadni. Kossuth és hívei még vonakodnak Lukács kezéből elfogadni a kormányrudat, de ha ez a kéz egyuttal az önálló bank felállítására is garanciákat ad, akkor alighanem már a jövő héten meglesz a függetlenségi kabinet kinevezése egy-két hatvanhetes miniszterrel.

A politikai válság mai esemé-

nyeiről és a várható kibontakozásról itt következik tudósításunk:

A mai tanácskozások.

Ma délelőtt igen fontos tanácskozás volt a kereskedelmi minisztériumban. A konferencián résztvettek Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter, Apponyi Albert gróf kultuszminiszter, és Andrássy Gyula gróf belügyminiszter. Andrássy és Apponyi Kossuth nézetét akarták megtudni Lukács László vállalkozásáról és a függetlenségi párt vezérének szándékairól. Hogy e tanácskozáson létrejött-e valami egyezés, még nem derült ki, de valószínű, hogy Kossuth még nem foglalt végleges álláspontot. Ha határozná valamely irányban, arról nyomban értesíti Wekerle Sándor miniszterelnököt, aki erről szintén azonnal jelentést tesz a királynak.

„A Nap” értesülése szerint Kossuth mielőtt még a Lukács tervéről véglegesen döntött volna, a saját kibontakozási tervéről tárgyalt minisztertársaival. E terv koalíciós kormányzást kontemplál, de bankönállósítással. A hosszú diszkusszió folyamán Andrássy Gyula gróf kijelentette, hogy ő maga nem ellenezné az önálló bankot, de Wekerle véleménye nyomán ő is azt tartja, hogy az kárára lenne ma az ország gazdasági viszonyainak. A választóreform kérdésében a belügyminiszter Kossuthal egy uton kíván haladni és nem zárkózik el a hármasszavazatok eltörlésétől.

A Wekerle-kormány felmentése.

Egyik fővárosi estilap értesülése szerint Kossuth Ferenc Lukács Lászlótól azt a felvilágosítást kapta, hogy Ófelsége a szokásos formák betartásával, tehát a kabinet kérésére a Wekerle-kormányt már a legközelebbi napokban, még a jövő hét első felében hajlandó felmenteni állásától. Eddig azonban még nincs döntés az iránt, hogy kit biz majd meg a király új kabinetalakítással; Kossuthot-e, vagy — ami kevésbé valószínű — Wekerlét, vagy esetleg egy más 67-es politikust. Wekerlének bécsi utazása és a végleges döntés a jövő hét első napjaira várható.

A „Magyarország” jelentése szerint kedd és szerda lesznek a kritikus napok. Ezen a két napon a válság feltétlenül elintézését nyer.

A függetlenségi kabinetről.

Egy 48-as vezető politikus ma így nyilatkozott egy fővárosi estilap munkatársa előtt:

— Nyíltan kijelentem, hogy Lukács László tárgyalásokat, még pedig nagyon komoly tárgyalásokat folytatott és folytat a függetlenségi párt vezető politikusaival. De végtelen megbotránkozást szül az a körülmény, hogy a 67-es sajtó ezen megütközik és ebből oly nagy krimet csinál, holott ő Lukács Lászlóval éveken át összeköttetésben állott, sőt Széll kabinetjében pénzügyministerséget is viselt. Nem tudjuk azt belátni, hogy miért volna ez részünkről erkölcsstelen dolog, mikor az részünkről erkölcsös volt. Persze, ha őket hívna, akkor azonnal erkölcsös volna a vele folytatott tárgyalás. Hiába minden gyanúsítás, dacára annak, hogy a függetlenségi párt Lukács Lászlóval tárgyalt, összekombinált, mismás kabinetről szósem lehet. A függetlenségi párt egyetlen mértékadó tárcát sem enged át senkinek és beszélni sem lehet erről, hogy az elnökséget, vagy a belügyi és pénzügyi tárcát másokkal lehessen betölteni, mint függetlenségi emberekkel.

— Felette csodálkozunk az ellen, hogy a 67-esek hajszát indítanak egy olyan mozgalom ellen, mely a válságot alkotmányos uton akarja megoldani. Mert a válságot csak úgy lehet megoldani alkotmányosan, ha a többség elvének érvényt szereznek és azt meg nem sértik. A többség pedig a függetlenségi párt s a válság megoldásánál elsősorban vele kell érintkezésbe lépni.

— Ha a király arra az álláspontra helyezkedik, hogy valóságos általános és titkos választói jog teremtsék meg és hogy az ország az önálló bank és az önálló vámterület felállításával vivja ki gazdasági függetlenségét, ezt örömmel kellene üdvözölni mindenkinek és nem szabadna akadályokat gördíteni eléje, mint teszik a 67-es pártok.

— Ezekben a keretekben mozognak azok a tárgyalások, amelyeket Lukács László az utóbbi időben Justh Gyulával és minden cáfo-

A leány lehajtotta a fejét. Azután halkán, lassan, a szökat tagolva így szólt:

— Igaz, nem voltam a szeretőd. De az is igaz, hogy jobb voltál hozzám, mint szabad lett volna. Mikor édesapám meghalt és te más vincellért fogadtál, nem dobtál ki bennünket, mint ahogy tehetted volna, hanem házat ajánlékoztál nekem és szegény öreg anyámnak, pénzt adtál nekünk, ruhákat vásároltál nekem s mindenképp gondoskodtál rólam. Azután meglátogattál, gyakran és szívesen voltál körülöttem s mindig oly emberségesen, oly szépen beszéltél velem... Iván, ezt nem lett volna szabad tenned!

A férfi rábámult a leányra. Nyilván érthetetlennek találta a szemrehányást.

Eva folytatta:

— Mert lásd, így azt kellett hinnem, hogy szeretsz...

— Hiszen szeretlek is, Eva, úgy mint embertársamat, akin segítenem kellett, mert hibáján kívül bajba jutott s mert tehettem.

— Igaz, jó szíved van. Az özvegy jegyzőnén is segítettél, mikor az ura meghalt s a község kitette a jegyzői lakból. Neki is vettél házat, melyben anyjával ellakhatik s a nyomoruságos nyugdíját is megtoldottad. De lásd, azt most elveszed feleségül...

Az más, Eva. Geszténinét szeretem s ő is szeret engem. A sors könyvébe úgy volt megírva, hogy egymáséi legyünk.

A négy tüzes ló türelmetlenül kaparta a jéggé fagyott havat s meg-megrázott csengőt messze vitte a szél.

A leány eleresztette Iván karját.

— Ez az utolsó szavad, Iván?

— Nem, Eva. Még azt akarom mondani, hogy rólad és anyádról ezentul épp úgy fogok gondoskodni, mint eddig tettem. Csupán azt az egyet követelem meg, hogy feleségemet tiszteljétek.

A leány arcát sötét pir öntötte el. Iván felszállt a szánra.

Eva még egyszer megszólalt:

— Isten veled hát, Iván!

— Isten veled, Eva.

A vén kecsis szabadjára eresztette a négy táltost, a szán hatalmas zökkenéssel lenn ért a Balaton jegén, aztán élénk csilingeléssel, nyilegyenesen és sebesen nekivágott a végtelen hómezőnek.

A parton pedig lobogó hajjal, repeső ruhával ott állt a leány, mint egy mesebeli menád s mozdulatlanul nézte a csillogó fehér mezőn egyre távolodó és egyre kisebbedő fekete pontot.

Azután megfordult és lassan, folytonos harcot viva a szemközti hóviharral, megindult felfelé a domboldalon.

III.

A révfülöpi közvélemény egy ideig még háborgott, de azután — a leányos anyák kivételével — mindenki belenyugodott a változhatatlanba. A közvetlenül nem érdekelt asszonyok közt több is akadt, aki hízkelve felkereste a boldog menyasszonyt s nagyban erősödött:

— Mindig az volt a gondolatom, hogy mily szép pár lenne Geréb uramból s a jegyzőné tansasszonyból. En bizony már rég egymásnak szántam kettejüket...

A viruló fiatal özvegy boldogan fogadta a szerencsekívánatokat. Hiszen szerette a deli, jószívű és szeretetre valóban méltó fiatal földesurat, de asszonyi hiúságának nem kevésbé hízelt az a gazdagság, hatalom és kiváltságos helyzet, mely reá várt. A lellei koldusbárhárom leánya, akiknek atyja nagy pénzüsszeggel tartozott Geréb Ivánnak s akiknek mindegyike titkon, a másik kettő tudta nélkül s arisztokrata elvei felfüggesztésével szemet vetett a parasztnábobra meg fog pukkadni!

Csak Maglódi Eva nem jutott eszébe a szép özvegy jegyzőnének. Pedig annak szenvedélyes szerelmét a vélt megaláztatás épp oly határtalanul izzó gyűlöletté változtatta.

A vöröshaju vincellérleánynak nem volt nyugta s a magányt keresve, a kárörvendő embereket messze elkerülve, éjjel-nappal sötét boszúterveket forralt.

IV.

Február közepén tartották meg az esküvőt a fülöpi templomban. A vőlegénynek az alispán és a lellei báró volt a két násznagya, a menyasszonyé a k-i gróf és a főszolgabíró. Lakomára a menyasszony anyja házában gyűlt össze a fényes nász kíséret.

Hetek óta dermesztő hideg volt, s a Balaton jégpáncélján pompás szánut vezetett Révfülöpről Boglárára.

lás ellenére Kossuth Ferenczel folytatott. Wekerle Sándor a jövő héten, kedden vagy szerdán megy kihallgatásra, Lukács kihallgatása csak Wekerle audienciája után lesz. Wekerlét a király maga fogja felvilágosítani arról, hogy ő adott egyenes megbízást Lukácsnak a függetlenségi párttal való tárgyalásokra s hogy azok a tárgyalások teljesen megegyeztek a király nézetével.

— De ha létrejön is a megegyezés a kabinet jellegének teljesen függetlenségének kell lenni. És ha volnának is benne olyan politikusok, akik jelenleg nem tartoznak a függetlenségi párthoz, a kabinet mégis csak teljesen függetlenségi lenne, mert kizárólag a függetlenségi többségre kell támaszkodnia.

Holló Lajos nyilatkozata.

Holló Lajos, a bankesoport egyik vezető tagja ma így nyilatkozott egy estilap munkatársa előtt:

— A helyzet a legjobb reményekkel bízta. A függetlenségi párt ugyilátszik megvalósíthatja a nemzet régi vágyát: a gazdaságilag önálló Magyarországot. A 67-esek cinikus és csunya manővere nem fogja ezt magakasztani, mert bebizonyosodott, hogy idejük teljesen lejárt. Tehetetlenségükben a királyt okolják, holott most látszik, hogy a király teljesen alkotmányosan uralkodik. Bizonyítéka ennek, hogy Lukácsot a többségi párthoz küldte. Hogy ez a tárgyalás mire vezet, még nem lehet tudni, de annyi bizonyos, hogy a függetlenségi-párt felé és annak teljes, minden alku nélküli, becsületos győzelmet ígér.

Kossuth, Apponyi és Lukács.

Mig a függetlenségi párt bankesoportja láthatólag teljesen Lukács László mellé állott és tőle a függetlenségi párt diadalra jutását várja, addig Kossuth és Apponyi más álláspontot foglalnak el az új kibontakozási tervvel szemben. Apponyi ellene van a dolognak és nem csinál belőle titkot sem, hogy a Lukácssal való szövetekezést szégyenletesnek tartja és inkább meggy Andrásyval és az alkotmánypárttal. A bankesoport rossz szemmel nézi Apponyinak ezt az ide-

genkedését; maguk között ki is fakadnak ellene, amiért hogy a volt szövetségeseket védi, ahelyett hogy a függetlenségi párt uralomra jutását támogatná. Már arról is beszélnek hogy Apponyi végleg visszavonul a politikától.

Kossuthnak és Lukácsnak a viszonyáról a Lukács Lászlóhoz közelálló „Neues Wiener Abendblatt“ ma ezeket írja:

A függetlenségi párt legintranzigensebb csoportja is belátja a Lukács-féle terv alaposágát és a kibontakozásra való helyességét. Hogy a Kossuth-csoport még nem helyezkedett erre az álláspontra, tisztán abból magyarázható, hogy Kossuth egyénileg van feszélyezve erre az alapra rálépni, amíg a szoros kapcsolatból, amely minisztertársaihoz még fűzi, valamely nem sértő módon kiszabadulhat. Mert hogy Kossuth nem igyekeznék elfogadható feltételek mellett a pártja kormányrajutását előmozdítani, azt róla feltételezni nem is lehet. Amíg a felség bámulatraméltó alkotmányos érzülettel vezéreltetve a többséggel akar politikát és kormányzást csinálni, anélkül, hogy a függetlenségi párttól elveinek feladását kívánja, joggal elvárhatja, hogy viszont a párt tőle se kívánjon elvfeledést már csak a monarchia másik államára való tekintettel is. Már pedig ezt tenné annak a kívánságnak teljesítésekor, hogy a kabinetben az ő elveit képviselő férfiaknak részvételétől mondjon le és így minden garanciát adjon ki kezéből, amely annak biztosítására szolgálhatna, hogy az új kormánynak és a többségnek politikája egy szép napon nem fog ellene fordulni.

Méray újabb röpirata.

Méray-Horváth Károly ma ismét új röpirattal szól bele a válság ügyébe. A függetlenségi kormány kialakulásáról ír, azon az ösmeretes négy pontos bázison, hogy a korona a függetlenségi párt lojális törekvéseit méltányolva, bizza meg egy előterjesztendő kormányprogram alapján a kormányalakítással. És pedig arra az időre, amíg a választójogi reformot megvalósítja és megejteti az új választásokat. Egyéb kormányzati intézkedések csak provizoriusak lehetnek. Az átmeneti kormányban

a pénzügyi és esetleg a belügyi tárcát pártonkívüli politikusok töltenék be, a miniszterelnök személyére nézve pedig a függetlenségi miniszterek beleegyezése volna szükséges.

Ezzel a tervvel amely állítólag a király előtt fekszik, Méray-Horváth annak idején Justh Gyulánál kopogtatott, de a házelnök nem járult hozzá előterjesztéséhez. Most Méray újabb röpiratában azt igyekszik beigazolni, hogy Justh Gyula igenis tudott minden cselekedetéről, sőt azokhoz hozzá is járult. Különbözik szerinte az esetleges nemzeti ellenállással szemben csak az ő négy pontjával lehet felvenni a sikeres harcot. De hogy a harc sikere teljes legyen s hogy a függetlenségi párt kormányképesé váljék, ahhoz még egyéb is kell. A függetlenségi pártnak el kell mennie egy bizonyos határig. A határ ott van, hogy jöhet a függetlenségi párti miniszterek mellé két más, egyik párthoz sem tartozó. Az egyik az, aki Justh tudtával a király elé tetta a négy pontot, ezzel már szankcionálva van. A másiknak szintelennek kell lennie. De hogy kilegyen a miniszterelnök, ezt utolsónak kell fenhagyni. Ma minden egyéb kész van, a végső nagy nyomás alatt ez utolsó személy kérdésen nem fog többé felborulni az ország s a király nyugalma.

— Én, — írja röpirata végén Méray — vállalom, hogy annak a személynek a belevonásával, akit a király, mint az ő bizalmi emberét, pénzügyminiszternek akar s akinek a szerepe a függetlenségi kibontakozásban, mint előbb jeleztem, szankcionálva van, mondom, vállalom, hogy az ő nagy, bölcs hazafiságával előidézem, hogy a függetlenségi kormányban ő egymaga lesz, mint a király személyi akaratának a közvetlen kifejezője és kialakul ez a kormány úgy, hogy nem lesz hatvanhetes miniszterelnöke.

SPORT.

+ Kirándulás a Kazánszorosba. Az „Aradi Turista Egyesület“ folyó hó 26—28 án rendezti igen kellemesnek ígérkező kirándulását az Aldunára. Tekintettel arra a körülményre, hogy erre a kirándulásra a mai nappal már 48-an jelentkeztek, felkéri az egyesület igazgatósága úgy a vidéki, mint a helybeli iktató urakat, hogy a jelentkezési ivateket haladéktalanul beküldeni sziveskedjenek, miután a jelentkezé-

Iván esti kilenc órára rendelte a kapu elé Józsit a négylovas szánal, hogy a tele hold világánál átröpítse fiatal feleségét a Balatonon keresztül haza, boglári kastélyába.

Micsoda boldeg, csillogó tündérszép ut lesz az!

De már délután hat órakor, mikor az örömanya házában még javában folyt a lakoma, s a jókedv elérte tetőpontját, esodálatos változás ment végbe a levegőben. A somogyi part mentén langy déli szél kerekedett, melynek ereje és hőmérséklete egyre nőtt. A házak tetején felengedett a hó, s az eresztől patakokban esorgott a víz. A szél langy lehe ráfeküdt a Balatonra, s végig csókolta annak jegét a zalai partokig. A félméteres jég kéjesen remegett az ölelés alatt. Eleinte ellenállt, de azután sercegni, pattogni kezdett, s vékony repedések keletkeztek rajta. Félóra múlva eldőrdült az első, ágyulövéshez hasonló durranás.

Mihály, Geréb Iván öreg, hetvenéves ispánja ijedten felütötte fejét a szokatlan hangra. Az a dörej veszedelmet jelent, mert széles repedés, a hirhedt rianás támad a nyomában a Balaton jegén. Szent Isten! Ha azok odatúl a zalai parton nem veszik észre, hogy mi történik itt, s nekivágnak az éjszakai utnak, menthetetlenül elvesztek, mert az a négy tüzes csikó egyenesen bele viszi őket a rianásba.

Az öreg ember sietve felöltötte bekecsét, s hosszú, görcsös botjával a kezében, neki indult a hosszú utnak, hogy ha még lehet, figyelmeztesse gazdáját a fenyegető veszedelemre.

Eleinte jól is ment minden, de mikor már

vagy nyolcszáz méternyire bent volt a Balaton jegén, nagyot kellett kerülnie, mert széles repedés tátongett előtte. Mikor pedig megtette az első kilométernyi utat, egyszerre csak óriási dörrenéssel szétszakadt mögötte a jég, s tíz méteres rianás választotta el a somogyi parttól. Most már nem volt választása, s mindenképp előre kellett sietnie. De nem mehetett egyenes irányban a számtalan repedés és nyílás miatt s előre látható volt, hogy jóval Révfülöp felett fogja csak elérni a tulsó partot, — ha ugyan egyáltalán eléri!

Már szürkült, s Éva sötét gondolataival viaskodva, házikójuk előtt állt, melynek tűzhegyén vigán pattogott a tűz. Anyja nem volt otthon, mert a lakodalmas házból segédkezett. A leány kétségbeesett lelkében képtelen bosszútervek kergették egymást. Arra gondolt, hogy nem szerezne-e megkönnyebbülést zaklatott lelkének, ha konyhakésével leszurná boldogsága elrablóját, az új házaspárt? Azután elhunyt atyja rozsdás mardálya jutott eszébe, mely a szoba falán függött.

Töprengéséből lépések zaja riasztotta fel. A part felől, de a községgel ellentétes oldalról egy férfi közeledett, lassu, fáradt lépésekkel. Mikor a nyitott konyhaajtó elé ért, a rözsetüz fellobogó lángjánál megismerte. Mihály volt, Geréb Iván ispánja.

— Mihály bácsi! Maga itt van? — kiáltott fel meglepetten a leány.

— Az Istenért, Éva, — szólt az öreg, belépve a konyhába, melyben Éva gyorsan világot gyújtott, — itt van-e még a gazdám?

— Geréb Iván? Persze, hogy itt van. Ugy hallottam, hogy csak este kilenckor indulnak haza, Boglára.

— Akkor Istennek hála! — fohászzkodott az öreg s fáradtan leroskadt egy székre.

Éva csak most látta, hogy milyen állapotban van az öreg. Csizmája, ruhája egy csuron víz, haja, szakála összezsapozva, arcán halálos sápadtság, mig foga folytonosan vacogott.

— De, az Istenért, mi történt, Mihály bácsi? — kérdezte a leány.

Az öreg csak töredevezve tudott felelni:

— A boglári parton felolvadt a jég... esupa rianás a Balaton... magam is alig tudtam átjönni... kétszer beleestem a vízbe... ha utra kelnek... menthetetlenül elvesztek...

Éva szemében vad láng villant meg. De csakhamar türtöztette magát s nyugodtan így szólt:

— Jól van Mihály bácsi, azonnal lemegegyek a faluba és jelentem a gazdának. Maga nem mehet le, mert hisz nincs jártányi ereje s agyon is fázott. Majd forralok egy kis bort, aztán fekdüdjék le a jó, meleg ágyba.

Az öreg, akit csaknem megvett az Isten hidege, ráhagyta, hogy jó lesz.

A bor hamar felforr, s Éva, miután az öreg Mihályra rárakott két dunyhát, magára öltötte kendőjét, és lesietett a faluba.

Az öreg ispán egyideig még vacogott, azután a takaró alatt átmelegedett, s végre is mélyen elaludt a kimerüléstől.

Éva a kivilágított lakodalmas ház közelében megállt és leskelődött. Lelkében tombolt

sek legkésőbb 21-én d. u. 6 órakor (hétfőn) lezártnak. Ez alkalommal különösen felkértek az egyesület tagjai, hogy részvételüket idejekorán bejelentsek, mert a záros határidőn túl jelentkezésük nem fog figyelembe vétetni. Részletes program, utleírás és felvilágosítás az egyesületi irodában (Vas-szálló I. emelet) szerkeszthető.

Titokzatos csontváz.

Harmincegy év után felujult bűnügy.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, június 19.

Sötét titoknak, évtizedeken át már el is felejtett titoknak problémája vetődött fel mostan a fővárosban. Megfoghatatlan körülmények közt tűnt el családja és barátai köréből 1878. október havában egy köztisztviselőben álló lelkész. Akkor a nyomozás szálai a bizonytalanságba beleveszték és csak annyit lehetett tudni, hogy az eltűnt embert Budapesten látták utoljára. Büntényre akkor senki sem gondolt. Részben azt hitték, hogy Amerikába költözött, részben pedig az a hír terjedt el, hogy Budapestről hazautaztában Szegeden a Tiszába ugrott, öngyilkos szándékkal és a Tiszában a halálát lelte.

Az eltűnés titka.

Az eltűnt ember Torkos Károly volt, az orosházai ágostai hitvallású evangélikus egyház lelkésze, akit általánosan nagyra becsülték. 1878. októberben Budapestre ment, hogy résztvegyen az akkor ott tartott egyházi üléseken. Az ülések befejezése után hiába vártak reá családja és hívei. Napok multak el bizonytalanságban amíg végre tudakozódtak holléte felől. Budapesten mindenki, akivel az eltűnt lelkész érintkezett, azt mondta, hogy alkalmasint hazautazott és talán utközben érte baj. Megindult a hatósági nyomozás is, amely annál kevésbé vezethetett eredményre, mert semmi konkrét adatra nem alapulhatott. Föltevésekkel kellett beérni. Vidéki lapok híradásai nyomán az lete nézet, hogy Torkos a Tiszába ülte magát. Másfelől pedig tudni vélték, hogy Amerikába ment és ottan él. De egyik feltevés sem volt eléggé valószínű. Torkos igen megelégedett harmonikus családi életét; Orosházán mindenki tisztelte és becsülte; semmi oka sem lehetett az öngyilkosságra, még kevésbé az Amerikába való költözésre. Alig volt feltehető, hogy csa-

ládját szívtelenül, egy szó üzenet nélkül elhagyja.

Teltek, multak az évek és a család meg az ismerősök elgyászolták Torkost és lassan megnyugodtak abban, hogy az eltűnés titka sohasem derülhet ki. Végül a hatóság is lemondott a minden támaszték híján való nyomozásról. Bizonyára senki sem hitte, hogy egy oly fordulat következik be, amely újra fölveti a titkot és most már több valószínűséggel biztató kutatásnak ad lendületet.

Porladó bűnjелеk.

Ez a fordulat azáltal következett be, hogy egy régi ház lebontása közben a munkások emberi csontokra bukkantak. Erőli hirt adtunk az *Aradi Közlönyben* és megirtuk, hogy a csontok közt volt négy koponya is, különböző helyeken elrejtve, a *Bécsi- és Harmincad-utca* sarkán levő lebozott házban, a földszint és pince közt, a földszint padlója alatt körülbelül husz centiméternyire elásva és finom kőporral behintve, hogy akkor se bukkanjon senki a borzalmas jelekre, ha esetleg a padlót ujjal cserélnék föl. A csontoknak ez a gondos elrejtése, azonkívül pedig az a körülmény, hogy a koponyákon zúzódások nyomai láthatók, valószínűvé tették, hogy régi, eltitkolt bűntényekről lehet szó.

Annai bizonyos, hogy rendes úton azok a csontok nem juthattak oda. Bizonyos, hogy egy rég megtörtént és ki nem derített gyilkosság áldozatait temették oda, a padló alá. A rendőrség természetesen nyomban hozzalátott a nyomozáshoz, a csontokat pedig az antropológiai intézet vette át, főleg annak megállapítása céljából, hogy hány esztendeje következhetett be az illető halála, mióta porladozhatnak senki által nem sejtett s rjúkban?

Négyes gyilkosság.

Mint hogy Torkos Károly eltűnése óta több mint három évtized elmúlt és minthogy magát az eltűnést már elfelejtették, a nyomozásnak aligha jutott volna eszébe erre az összefüggésre gondolni. Tegnap aztán az államrendőrség címere levél érkezett. A levelet az orosházai evangélikus lelkészi hivatal írta, kifejezve abbeli gyanúját, hogy a talált csontvázak egyike Torkos Károly hógyészi születésű, hatvanhét éves nő orosházai lelkész földi maradványa lehet. A lelkész ugyanis, Budapesten jártában, mindig ellátogatott a Bécsi utca 10 számú, a Harmincad-utca sarkán levő most lebontott házba, amelynek földszintjén, ahol a csontokat találták, akkor korcsma volt, jó boráról nevezetes korcsma és Torkos a jó borért járt oda. Torkosnál az eltűnésekor való budapesti tartózkodása idején sok pénz volt — mondja a levél — és nem lehetetlen, hogy a korcsmában borozgatás

közben támadták meg, kifosztották, aztán megölték és holttestét a padló alá rejtették.

Ez az értesítés szenzációs irányt ad a nyomozásnak. annival inkább, mert így föltehető, hogy abban a korcsmában rendszeresen működött egy haramia-banda és Torkoson kívül még három embert tüntetett el a padló alá.

Az utolsó délután.

Egy hírlapíró beszélgetést folytatott Győry Lóránt dr. miniszteri osztálytanácsossal, Győry Vilmos budapesti lelkész fiával, akihez az eltűnt Torkos Károlyt benső barátság fűzte. Győry Lóránt maga is személyesen ismerte Torkost és még élénken emlékszik arra a délutánra, amikor az eltűntet utoljára látta. Az az evangélikus gyűlés, amelyre Torkos a fővárosba jött, 1878. szeptember végén kezdődhetett. Torkos szeptember 26-án utazott el hazulról, Orosházáról.

— Én es atyám 1878. októberében láttuk utoljára szegény Torkos Károlyt. Torkos, szokása szerint, a budai oldalon levő dunaparti Fiumeszállóban szállt meg. Ugy volt hogy már hazautazik, miért is egy délután, októberen — hogy hányadikán, már nem tudom, de arról emlékszem, hogy szerdán volt — édes atyámmal búcsúlátogatást tettünk nála a szállóban. Négy és öt óra közt jöttünk el tőle. Torkos roppant szerette atyámat. Barátságuk még abból az időből kelt, amikor atyám is Orosházán lelkészkedett. Atyám később budapesti lelkész lett, de barátságuk nem szűnt meg. Valahányszor Budapestre jött Torkos, mindig fölkereste atyámat. Természetes tehát, hogy amikor a szállóban elbúcsúztunk tőle, a valás kissé elzékenyítette. Anyyra szerette atyámat, hogy a szállóbeli szobája ablakából kendőjét lobogtatta utánunk. Mink propelleren jöttünk át a pesti oldalra, és még a propellerrel is látuk, hogyan lengeti Torkos az ablakban a kendőjét. Atyám is integetett neki... Nagyon elzékenyítő jelenet volt ez. És sohasem láttuk többé a szegényt.

— Mikor értesülték, osztálytanácsos ur. Torkos eltűnéséről?

— Csak pár nap múlva. Nem tudtuk mire vélni és még sokáig bizakodtunk, hogy majd csak előkerül. Később beletörődünk a bizonytalanságba.

— Lehetségesnek tartja, tanácsos ur, hogy Torkos öngyilkos lett?

— Kizártnak tartom. Es ményien boldog családi életet élt, hogyan akart volna nekik szomorúságot szerezni? Gyermekeit gondosan nevelte. A fiam ost-jegyző; egyik lánya egy kereskedőhöz ment férjhez, a másik lányának sorsát nem ismerem. Ugyszinte lehetetlennek

a boszu. Nem fog szólni Geréb Ivánnak, hadd rohanjon a vesztébe, s vigye magával azt, akit Eva oly kimondhatatlanul gyűlöl, fiatal feleségét.

Kisvártatva előállt egy fogat. Az alispán távozott. Eva a fáklyák fényénél jól láthatta, hogy Iván kikiséri és elbucszuk tőle.

Egy másik kocsin a főszolgabíró hajtatott el. Valaki jött és Eva riadtan visszahúzódott egy mellékutca.

Mire kis idő múltán újra visszalopózott leshelyére, a kapu előtt már ott állt a szán. A négy csikó türelmetlenül rázta csengőit, a kapu előtt egész tömeg ember állt, s a fiatal házaspár hangos jókívánatok közt felszállt a bakra. Iván maga akart hajtani, egyik karjával magához szorítva piruló feleségét. Józsi, a kocsis, égő fáklyával a kezében, a hátsó ülésen ült.

A szán hangos csilingelés közben, gyors iramban lekanyarodott a tó partjára, aztán egyenes irányban nekivágott a jégmezőnek. A fáklya lobogó lángja jelezte gyors utját.

A tó felől a szél rohamai hullámos csengőszót hoztak. Olyan volt az, mint a lélekharang sírása.

Eva, lelkében valami csodálatos nyugalommal, aminőt csak a kielégített boszu nyújthat, visszaindult. Hamar odaért a meredek hegyi ösvény első kanyarulatához, s újból meglátta a Balaton jegén tovasikló tüzes pontot.

Ekkor a szívében valami felébredt, valami, amit eddig mesterségesen lenyugóztatott tartott, aminek eddig szembehelyezte a hazug, képzelt gyűlöletet: a szerelem Iván irányában. Eleinte csak halk mozdulattal jelentkezett, de azután

betöltötte szívét viharos kétségbeeséssel. Már nem látott, nem tudott semmi mást, csak azt, hogy ott a fehéren csillogó hómezőn feltartóztathatatlanul rohan a vesztébe az, akit szeret.

Megállt és kezéből tölesért formálva, kétségbeesetten kiáltozni kezdett a tó felé. Hasztalan! A távolság már tulságos nagy volt, s hangját különben is visszavetette a szemközti szél.

Kétségbeesve tördelte kezét, tépdeste zilált, vörös haját.

Ekkor hirtelen mentőgondolata támadt.

Minden erejét összeszedve, rohanni kezdett felfelé a hegyoldalon. Többször elesett a sikos úton, s a sziklákön véresre sebezte arcát. Eszre sem vette. Öt perc múlva elérte Geréb Iván messze földön híres, remek szőlőjét, melynek szélén a pompás, kétemeletes, kastélyszerű nyaraló állt. A vincellériakásban világosság volt. Eva benyitott. Csak a gyermekek voltak ott, mert a vincellérpárnak dolga akadt a lakodalmas házban.

A leány tudta, hogy hol függ a nyaraló kulcsa. Lekapta a falról és elrohant. A földszinti kamarában mindenféle szerszám, borászati eszköz és lim-lom közt, néhány fáklya hevert. Eva meggyújtott egyet, azután felrohant a második emeletre, onnan a padlásra.

Negyed óra múlva lobogó lánggal égett a hegyoldalon Geréb Iván gyönyörű nyaralója, s a falu lakossága kezdett özönlöni a hegy felé.

V.

Józsi a finom, puha uri ülésben arról gondolkodott, hogy neki van-e jobb dolga, vagy

annak a fiatal párnak, mely szorosán egymáshoz simulva, a szán bakján ül. Végre is megállapította, hogy gazdája mégis csak rózsásabb színben láthatja a világot, mint ő.

Geréb Iván csakugyan rózsás színben látott mindent. A fehér jégmezőn eleinte ibolyaszínű, azután rózsás fényhullámok nyargaltak végig. Majd lassankint izzó vörösre vált az egész Balaton.

Iván bámulva tekintett körül. Ilyennek csak esodás pompáju nyári alkonyatkor látta a tavat. Végre eszébe jutott, hogy hátratekintsen. A gyeplő majnem kihullt a kezéből.

A Fülöp-hegyen magasra törő lánggal, lobogva égett az ő pompás nyaralója. Nem lehetett semmi kétség, mert a majdnem nappali világosságnál pontosan felismerte az épületet.

Egy óra múlva Iván Révfülöpon volt s fiatal feleségét ennek anyjánál hagyva, sietett fel a hegyre.

Féluton fáklyás embercsoporttal találkozott, mely óvatosan, lassan vitt valamit lefelé a hegyen.

Maglódi Éva volt, hirtelen összetakolt hordágyon.

Szép, vörös haja meg volt perzselve, arcán és ruhátlan mellén halálos égési sebek tántogtak.

A fáklyák világánál megismerte Ivánt s haldokolva suttogta:

— Légy áldott mindörökre, Mindenhatóm, hogy megmentetted!

tartom azt a verziót is, hogy Amerikába költözött volna... Az orosházi egyházban a szelid-lelkű, bölcs és szeretett lelképásztort mindenki mélyen meggyászolta.

— Valószínűnek lehet-e tartani hogy az orosházi lelkészi hivatal gyanúja alapos?

— Csak annyit mondhatok, hogy tudomásom szerint Torkos Károly szerette a jó bort, a barátkozást. És tényleg gyakran eljárt abba a kocsmába. Nincs kizárva, hogy eltűnése előtt megfordulhatott ottan.

A nyomozás nehézségei.

Amint látjuk, a nyomozásnak van mire támaszkodnia. Meg kell állapítani, hogy Torkos a Fiume szállodájól hova távozott. Ez azonban roppant bajos dolog, mert a szálloda azóta gazdát cserélt és személyzete is megváltozott. Es harmincegy év nagy idő. A nyomozás alkalmassá annak a kocsmának mutját, az ott megfordult személyeket illető irányban kénytelen egyelőre nyomozni.

Némi utbaigazítást a csontvázak szakértői véleményezéséről várhatni ugyan, de ily megállapítások meglehetősen bizonytalanok. Legföljebb a csontvázaknak a haláltól számított idejét, a halottak életkorát lehet hozzávetőleg meghatározni, de egy esetleges agnoszkálás kizártnak tekinthető.

ELLOPTÁK

az aradi kutyaverseny díját.

Okányi Schwarz József feljelentése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 19

Az aradi büntető bíróság bűnjeltára, — ahol furók, kalapácsok, feszítő szerszámok, ékszeresek, lopott holmik és efélék vannak felhalmozva egész garmada számra, — ma egy olyan tárggyal gazdagodott, amilyen még soha nem volt ott beraktározva. Az új bűnjel nemcsak az értéke miatt érdekes, hanem azért is, mert a múlt héten Aradon megtartott kutyaversenyén még mint tiszteletdíj szerepelt. Hogy miképpen került ilyen rövid időn belül a bíróság bűnjeljei közé, arról az a panasz ad számot, amit itt elmondunk:

Csütörtök este egy elegáns fiatal ur jelentkezett az aradi vasutállomás rendőri közegénél és lopás miatt panaszt emelt. Elmondotta, hogy okányi Schwarz József a neve, okányi nagybirtokos. Részt vett a csütörtökön Aradon megtartott kutyakiállításán, ahol a foxterrier műkotorék versenyen első díjat és Bohus Lajos bárónak egy ezüstkupaku serleg tiszteletdíját nyerte el. A serleget gondosan becsomagoltatta és amikor haza akart utazni, a vasuti kocsiiban a bóröndje mellett helyezte el. Egy pillanatra elhagyta a kocsit, hogy egy levelet dobjon be, ezalatt valaki ellopta a versenydíjat. A serleg kupakjába a következők vannak bevéve:

KOTORÉKVERSENY

Arad, 1909. jun. 10.

BÁRÓ BOHUS LAJOS

TISZTELETDIJA.

Elmondotta okányi Schwarz a kérdésekre, hogy a versenydíj reális értékben körülbelül 100 koronát képvisel, de mint versenydíj és emléktárgy megbecsülhetlen, éppen ezért a tolvaj kézrekerítését és szigorú megbüntetését kéri.

A rendőrség széleskörű nyomozást indított a tettes kézrekerítésére és távirati értesítést küldött az összes megyei csendőrsőknek a lopásról. A nyomozás eredménynyel járt, mert a számi csendőrmester már másnap értesítést küldött Aradra, hogy ott elfogtak egy Gécs István nevű 13 éves cigány-zenészt, aki a Bo-

hus báró tiszteletdíját ellopta. A serleget egy koronáért adta el egy Veres Lajos nevű zámj vasuti őrnök. A csendőrség lefoglalta a bűnjel és az iratokkal együtt áttette az aradi bűntető járásbíróhoz, ahol Zih József járásbírónak osztották ki az ügyet.

Érdekes, hogy a kis toprongyos cigány-fiu ellen lopás és csalás miatt az utóbbi napokban nem kevesebb mint hat feljelentést adtak be. A nagyreményű esetet egyelőre egy gyermekmenhelyen helyezték el.

Ádámok az erdőben.

Velicsék dr. gyógytelepe.

Németbogsán, június közepén.

— Négy óra van, fölkelni urak!

A tévedések elkerülése végett sietek kijelenteni, hogy nem délután 4 órát, hanem a legharmatosabb hajnalt jelenti ez a kiáltás, amely Velicsék Sztaniszláv dr. németbogsáni természeti gyógytelepén mindennap felhangzik.

Hajnali 4 óra! Mennyi különféle jelenség fűződik ehhez az időhöz. Otthon Aradon jelenti azt, hogy „a fiúk” — az éjszakai agyvelő tortura médiámai — ilyenkor oszlanak a „Pöleli” előtt levő birkából, miután a politikáról egyértelműleg megállapították, hogy „svindli az egész”, a közigazgatás vezetőire pedig rábizonyították a legnagyobb panamákat; ez az idő jelenti továbbá azt is, hogy az orfeumok csillagai ilyenkor homályosodni kezdenek, nem a hajnaltól, hanem a pezsgőtől és több aranycsillag tulajdonos karjára támaszkodva támoynak valamelyik kényelmes gummikereküig.

Itt a mi kis ideiglenes világunkban a hajnali négy órának a következő jelentősége van: A hegyoldalra épített, teljesen szellős légsátorok és alant az udvari szobákban lako vendégek kiugranak a jó meleg ágyból, fügefalevel kosztümöt csinálnak és szép sorjában megindulnak az erdő felé. (A hőlgyeknek külön zárt terület áll rendelkezésükre a hajnali légfürdők számára.) Az uton találkozunk a fehér szakállu, ezüstösen ősz fejű Velicékkel, aki 70 esztendőskora dacára hajnalonként két órát légfürdözik s még e közben is dolgozik: kapával a kezében kigyomlálja az utakról a szurós füveket, dudákat. Osodálkozva kérdezzük tőle:

— Jól esik? — Nem fázik Velicsék ur?

— Dehogyan fádom. Harminchét esztendeje csinálom ezt a kurát. Amikor megkezdtém, az orvosok lemondtak az életemről. Teliesen oda volt a szervezetem s magam is azt hittem, hogy elpatkolok. Volt egy okos verseci orvos, aki arra figyelmeztetett, hogy semmiféle orvosságot ne szedjek, hanem bizsam a gyógykezelést Dr. Természetre, az a legjobb sebész, belgyógyász és ideg orvos. Ha még van bennem egy kis életör, az kikurál. Megfogadtam a tanácsát és a természethez folyamodtam. Hajnali légfürdöket vettem meztelenül, délelőtt és délután napfürdöket, közben megfelelő vízfürdöket kaptam.

— És persze használt?

— De mennyire használt. Nem adnám oda cserébe a szervezetemet egynémelyik modern városi ifjúért.

Azután újra a kapáláshoz fogott, de nem mulasztotta el, hogy bennünket figyelmeztessen:

— Menjenek már az urak, mozogjanak, nehogy megfázzanak. Akkor pedig megharagszik a fiam.

A fia, Velicsék Sztaniszláv dr., aki a híres Lahman tanár mellett tanult, mikor megszerezte a diplomát, átvette az apja gyógytelepét és szanatóriumát, amely hosszú ideig Versecen volt. Németbogsán fekvése azonban kedvezőbb ennek a kurának s pár éve Versecről ide tette át a telepét.

Amíg a sűrű erdő felé, a keskeny ösvényen halad a kis Ádám-sereg, a telep egyik régi ismerője magyarul kezd:

— Több rdek embert kigyógyítottak már a Velicsék telepen. Évről-évre az ország legkülönböző vidékeiről keresik föl a legellentétebb betegségekkel Velicsék dr. megvizsgálja mindegyiket ha remény van arra, hogy meggyógyítható, akkor itt tartja, ha nincs, akkor nem is veszi föl.

A szanatórium tulajdonosa nem csinál titokgyógyítási módszerekből.

— Itt a vérkeringést szektam rendbe hozom — mondja Velicsék dr. — s ha ez megtörténik akkor a jó vérkeringés kibojja a szervezetből a káros anyagokat. Itt orvosságot senki se kap, lenben friss levegőt, napot és vizet. Hogy mennyire mindebből? Az a vendég szervezetétől függ. Mindenki tre mindenki annyit, hogy rendbe jöjjön tőle ha a szervezetében abnormitások mutatkoznak.

Ekkor önkéntelenül megállt a ruhátlan társaság. Az erdőnek ama részéhez értünk, ahonnan tekinthető a vázraiatos szépségű táj. A nap mekközök a köddel a resicai hegyek mögött. A borsáni hegyekre esik első halvány sugara s ahol dús erdőt ért, olyan mintha aranyszálakból szikendő koralma a bujzöld fakoronákra. A köd mehomályba burkolja a völgyet s körös-körül a hegyeknek csak az orma látszik. Mintha időmúlta nagytestű szörnyetegek gázolnának valami vak f hárszű tótfengerben.

— Gyerünk, gyerünk, — biztat valaki közlünk és fázosan dözsölgeti meztelen mellét. Az erdő madársereg gyönyörűséget ígérő koncertje hív bennünket. Nekivágunk hát a sűrű, komor, tüköket se tető, az ébredésében imponáló fönység völgyrengésnek. Gyöngye szellő suhan köröttünk, apró cserjék odaszimulnak az öreg fa kérges törzséhez, az megzárkódik kissé s egy-két levelet hullat le a gaty-kabirintusból, ahol még a csalogány is teved. Egy látszik segítséget kér s panaszos a legyan elvado éneke. A távolból felelnék rá, aztán eszrebbenes, kéjes madárnevetés és csönd... K vártára érege rigó füttyje hasit a csöndbe, most kakuk kezd egyhaaga esztendőjövendölését, azután a sak színű cinke csacsog, belekontárkodva a füle szüle művészetébe. Nemsokára általános lesz a hangzavar, eszik a homály, kicsi faklyákat gyujtanak a erdő tündérei s így köszöntik az álmból ébred renetegyet.

Hangtalanul lépkedünk a nedves hegyi uton s megőszszadt tüdővel szlvjuk magunkba az egész seget. Az erdő mámorító leheletében megfürösztjük a testünket, amelyet a két oldalt buján virágzó katózó lilasz fehér fagyal virág és az egészséges asszonyarchoz hasonló vadrózsa szirmai surolnak csapdésnak...

Egyszerre zörrej riasztja föl az erdő nesztele vándorait. Egy öreg román paraszt két fiával buk kast elő a hez től. Keresztet vetnek a ruhátlan ös emberek köztára. Az öreg hebegve magyarázza:

— Földi epret szedünk, eladjuk a piacon, kell orvosságra, beteg az asszony.

Visszafordultunk és sietve haladtunk át az erdőn. A hátrétra érve újra áttekingettük a tájat. A köd leűpedett a völgyre s a zöld pásziton csillogott. Egy dotezett, valamelyik hegyromról láthatatlan pokok ezüst pókhálóval vontak be az egész völgyet. A nap már félig feltolta ragyogó tányérját a hegy mögött s a resicai hegyek csúcsa olyan, mint ha társz glóriával öveznék.

Egész meleg volt, — hat óra lehetett, — mire beértünk a gyógytelep parkjába. Az ősz Velicsék még most is ott görnyedt az uton és kapált. Elragadtatással beszéltünk az erdőről, a vidékről.

— Hiszen ez megfizethetetlen kincs, ami az Önök birtokában van, — mondjuk nek. — Ezt reklámozni kellene, hogy ide tóduljanak az emberek és ne vigyék ki a rengeteg magyar pénzt külföldi gyógyhelyekre. Hiszen Önök a gyógykezelés terén szebb eredményeket tudnak felmutatni, mint bármely hasonló külföldi telep, például a weldessi, vagy a wallischoffi.

Az öreg ur mosolyogva mondta:

— Nem kell nekünk reklám. Aki itt volt, örök-ké hirdeti a mi sikereinket. Elmondja, milyen nagy gondot fordítanak nálunk kivétel nélkül minden be-egre, elbeszélnek, hogyan gyógyultak fel a mi intézetünkben ernyedte idegzetű, szellemi munkában kifáradt beteg emberek. Ezek elmondják: miket tapasztaltak nálunk. S ez a mi legnagyobb reklámunk.

Bojár.

Két ékszerész letartóztatása.

Előkelő iparosok mint orgazdák.

Távirati tudósítás.

Arad, június 19

Röviden megemlékeztünk arról a kitűnő fogásról, melyet tegnap a kolozsvári rendőrség csinált és amelylyel egy évvel ezelőtt elkövetett bűntettől rántotta le a leplet. Két előkelő kolozsvári ékszerészt tartóztattak le, akik évek óta orgazdái voltak tolvajbandáknak s az országos feltűnést keltő Piger-féle betörésből származó ékszereket is ők vették meg.

A betörők és orgazdák leleplezéséről a következőket jelentik távirataink:

A betörés.

Még ezelőtt négy esztendővel, 1905. évi augusztus hó 22-ikére virradó éjjel történt, hogy Kolozsvárott a Mátyás király téren, a plébánia épületében levő Piger József-féle ékszerüzletet feltörték s ugyszólván teljesen kirabolták. Az elrablott ékszerek és értéktárgyak értéke körülbelül háromszázezer koronát tett ki. A betörők, mint azt a vizsgálat megállapította, az ékszer üzlettel szomszédos Kirsch József borbély-műhelyét álkulesesal kinyitották s az utcára nyíló ajtón behatolva, ablak nagyságú rést ütöttek a két üzlethelyiséget elválasztó közfalon. A résen keresztül egészen kényelmesen mászhattak be az ékszeres-boltba, ahonnan aztán zavartalanul hordhatták ki a drágaságokat. Munkájukat nagyon megkönnyítette az a körülmény is, hogy a betörés éjjelén nagyon csunya idő volt. Koromsötétség fektette meg a várost s a főteret, amelyen abban az időtájtiban egy lélek sem mutatkozott.

A betörést csak a kora reggeli órákban vették észre, de akkor már a tetteseknek nyomuk sem volt. A rendőrség a legszélesebb körű nyomozást indította meg a nagyszabású betörés tettesének kézrekerítésére, de eredménytelenül. Az ellopott ékszerek pontos leírását az összes magyarországi s nagyobb külföldi rendőrhatalóságokhoz megküldték, de ennek az intézkedésnek sem volt fogantaja.

Alapos gyanúok alapján letartóztatták ugyan Pál Ferenc notórius betörőt, aki kolozsvári lakos, a főtárgyalást is megtartották ellene, de a bizonyítékok elégtelensége miatt fel kellett menteni. Mentő tanúi a főtárgyaláson Zika Pál és Dietrich Gyula kolozsvári ékszerészek voltak. Ugyanezen a tárgyaláson azonban egy napi fogházra ítélték el egy Csorgya János nevű perces-inast, egy briliáns mellű jogtalan eltulajdonítása miatt. Ezt a mellűt Csorgya a betörést követő reggelen a Piger József üzlete előtt találta s nem szolgáltatotta be a rendőrségre.

Az eredménytelen főtárgyalás után az egész ügy látszólag hosszú időre elaludt. A tettesek nem kerültek meg, a rendőrség e miatt a gunyolódások és csipkedések állandó céltáblája volt.

A Bácsenyszky-féle betörés.

Az idén, ezelőtt pár hónappal történt, hogy betörést kíséreltek meg Bácsenyszkynek főtéri ékszerüzletébe. A betörőket azonban ezuttal megzavarták munkájukban. Az Unió-utca és Mátyás király-tér sarkán áruoló virslis észrevette a betörőket, zajt csapott, mire azonban a rendőrök előkerültek, valamennyien megugrottak. Az egyiket megragadta ugyan a főtéri üzletre ügyelő éjjeli baktér, de hosszasan viaskodás után még ez is idején elmenekült.

A Bácsenyszky üzlete épp úgy a Kirsch borbély-műhelyének a tőszomszédságában van,

mint a Pigeré. A borbélyműhely a két ékszer-üzlet között van. A betörők a Bácsenyszky üzletébe is a Kirsch műhelyén — amelynek ajtaját álkulesesal nyitották ki — igyekeztek bejutni. Már ez a körülmény is nyilvánvalóvá tette a rendőrség előtt, hogy a betörők ugyanazok lehetnek a Piger-féle rablás elkövetőivel.

Rimóczy József dr. rendőrfőkapitány, a bűnügyi osztály vezetője a legszélesebb körű nyomozást indította meg. A nyomozás szálai ismét Pál Ferenchez vezettek, akit le is tartóztattak. Vele együtt hurokra kerültek társai is: Boros György és Angyal János. Kétség-telenül kiderült róluk, hogy ők kísérelték meg a betörést Bácsenyszky üzletébe. Ez újabb nyomás ok volt, hogy a rendőrség bennük lássa a Piger-féle betörés tetteseit s újabb ok arra, hogy a rendőrség ne adja fel a reményt, hogy világot vessen a Piger-ügy rejtelmére. Állandóan szemmel tartotta s megfigyelte mindazokat, akikkel a Pál-banda tagjai és hozzátartozói érintkezésben állanak.

A fegyencek között.

A Piger- és Bácsenyszky-féle betörések közötti időközben Pál Ferenc egyik viselt dolgáért két esztendei fegyházat kapott. A fegyházban Pál Ferenc több fegyencel bensőbb barátságot kötött, akiket bizalmával tüntetett ki. Több bizalmas jellegű pillanatban eldicsekedett nekik azzal, hogy ő a Piger-üzlet híres betörője s munkáját annyi ügyességgel végezte, hogy a rendőrség tehetetlen vele szemben. Azt is elmondta fegyencé társainak, hogy a betörésre Zika Pál kolozsvári ékszerész bujtotta fel, 1000 korona jutalmat helyezvén neki kiállításba teljes siker esetén. Ezt az összeget, miután a betörés kitűnően, nem is remélt eredménnyel sikerült, két részletben meg is kapta.

Nyomon a rendőrség.

A fegyencek közül, kiszabadulásuk után, többen kerültek törvénybe ütköző cselekedetek miatt a kolozsvári rendőrség fogházába. Olykor beszédek voltak, lassanként kiszivárogtatták magukból, miket ballottak Pál Ferencről. Különösen egy Farkas Gyula nevű rovottmultu pincér volt beszédes. Ő töviről-hegyire elmondta, amiket Pál Ferencről megtudott. Elmondta oly meglepő alaposággal és részletességgel, helyszíni ismeretekkel, hogy ezek az adatok szinte teljesen egybeváltak a Piger-féle betörésről vezetett vizsgálat adataival.

A nyom tehát Pál Ferenc révén kétség-telenül Zika Pálhoz vezetett, aki nemesak rokonsági kötelékben, hanem üzleti összeköttetésben is állott Dietrich Gyulával. — A rendőrség figyelme ezután teljes mértékben e két jónévű kolozsvári iparos felé irányult. Kiderült, hogy Pál Ferenc sűrűn érintkezett Zika Pállal. Zika pedig állandó nexusban állott Dietrichhel. Rimóczy József dr. most minden energiájával arra törekedett, hogy Zikák ellen minél terhelőbb bizonyítékokat gyűjtsön. Azzal hamar tisztába jött, hogy Zika Pál jövedelmét jóval felülmúló költségek életmódját folytat. Zikának a Mátyás király-utcaiban van az üzlete. Forgalma az utóbbi időben megcsappant s Zika ennek dacára nagy lábon élt s nagyon sokat költött asszonyokra és leányokra. A 63 éves öreg embernek mindig voltak barátai, legutóbb is, egészen letartóztatásáig.

A kohó titka.

Rimóczy kapitány ezek után bizonyosságot igyekezett szerezni arról, honnan szerzi a pénzt Zika ehhez az életmódhoz? Gyanút fogott, hogy Zika Pál — orgazda. Es erről a következő ötlettel szerzett meggyőződést:

Mintegy kétezer korona értékű ékszer, melyről azt állította, hogy lopott aranyemű, egy bizalmas emberével elküldte Zika Pál ékszerészhez. Mialatt a bizalmas benn járt az ékszerésznél, Rimóczy dr. és Arkossi Károly detektív lesbe állottak. A bizalmas azzal a határozott bemozdással adta el a kétezer korona értékű ékszereket alig háromszáz koronáért Zika Pálnak, hogy az aranyeműek betörésből erednek. Mikor a lesben álló bűnügyi rendőrkapitány és a detektív látták az ékszerek megvételét, lesben maradván várták, hogy mit csinál az ékszerész a betörésből eredő ékszerekkel. Csak pár percig kellett várakozniok.

Alig, hogy az ékszereket eladó férfi, a rendőrkapitány bizalmasa távozott, Zika Pál nyomban az ékszerek eltüntetéséhez fogott. Az aranyeműkből eltávolította a briliáns-köveket s mikor ezzel kész volt, az aranyat grafit-tégelyekben megolvasztás végett a kohóban helyezte el.

Erre Rimóczy dr. és Arkossi detektív berontottak Zika Pálhoz s előbb az 1000 fokos hőben olvadásnak indult aranyeműkből, amit még megmenhettek, előkotorták a kohóból s azután a terhelő bizonyítékok alapján Zika Pált letartóztatták s zárt kocsiban a rendőrségre szállították.

A tényállás.

A nyomozás, kihallgatások és vallomások alapján Rimóczy József dr. a betörésről a következő tényállást állapította meg:

Zika Pál felbujtására Pál Ferenc és Boross Gyula 1905. augusztus hó 22-ére virradó éjjel betörték a Piger József ékszerüzletébe s azt kirabolták. Hogy a hatóságot tévutra vezessék, egy értékes briliáns mellűt szándékosan elejtettek. Ezt a mellűt találta meg reggel fele Csorgya János perces-inas, aki a talált értéktárgyat elvitte Dietrich Gyula ékszerészhez és megvételre kínálta. Dietrich azonban óvatos volt, elment Zikához s megkérdezte tőle, hogy a mellű nem a Pigeréktől elrabolt ékszerek közül való-e? Zika határozott feleletet adott: — Azokból való!

Dietrich tanácsára erre beszoigáltatták a mellűt a rendőrségre, amely azután a szegény perces-inast vette elő s idegen jószág jogtalan eltulajdonítása miatt megindította ellene az eljárást, amely azzal végződött, hogy Csorgyát ugyanazon a tárgyaláson, amelyen a betörőket felmentették, egy napi fogházra ítélték.

Megállapítást nyert az is, hogy a betörők úgy Zikát, mint Dietrichet állandóan zsarolták, hogy mindkét ékszerész még legutóbb is kisebb-nagyobb összegekben összesen 300 koronát fizetett ki a betörőknek. Zika Pál egyik volt segédje, Gold József azt vallotta, hogy Dietrich több ízben volt jelen Zikánál, amidőn ez aranyat olvasztott.

E tényállás alapján Rimóczy dr. Zika után Dietrich Gyulát is letartóztatta.

Dietrich megtörtén mondotta Rimóczyznak:

— Szinte megkönnyebbültem. Már rég vártam ezt a pillanatot, hogy bekövetkezzék. Végre megmenekültem zsarolóimtól.

Mit loptak?

Nem lesz érdektelen e helyütt regisztrálni azt a listát, amely a Piger-féle üzletből elrablott tárgyakat tünteti fel. Az érdekes lista ez:

1 smaragd karperec gyémántokkal körül 5000 korona ért., 1 briliáns zafir karperec 4000 kor. ért., 1 egykőves 4 karátos sima karperec 4000 kor. ért., 1 gyémánt karperec négy levelű forma apró rátákkal 1800 kor. ért., 1 zafir gyémánttal (karperec) 1600 kor. ért., 1 briliáns karperec több kövel 2400 korona ért., 1 zafir körül briliánzokkal és a szárában kétfelül is megrakva (karperec) 4800 kor., 6 darab különböző briliánt és gyémánt karperec összért. 2000 kor., 20 darab briliánt karperec drága kövekkel, összértéke 12000 kor. ért., 6 darab lánc-brázlet-sziv gyönggyel csavart szemű gömbölyű, 3600 kor. ért., 1 briliánt egykővű karperec 280 kor. ért., körülbelül 60 pár fülbevaló különböző kövekkel összért. 2000 kor., körülbelül 40—50 drb. arany zsuzsu között meacská-alak briliántokkal összért. 1500 kor., 30 pár gyermek függő 1—2—3—4 köves kék, piros s fehér összért. 150 kor., 5 darab széles masszív lánc, karperec 1 cm. széles összért. 900 kor., 2 drb férfi óralánc, arany, hosszukás szemek 400 kor., 6 drab lorgnet lánc hosszú 800 kor. ért., 50 drb különböző drága kövű brill. rubin, smaragd és zafir gyűrű 600 kor. ért., körülbelül 120 drb arany gyűrű 60000 kor. ért., 80 darab arany gyűrű 3000 kor. ért., Különböző ékszerek aranyból 20000 kor. 5 drb. 50 kor. bankjegy, 9000 frt értékben különböző bankjegy, 20 és 10 koronás arany pénz.

A kincskereső.

Zika Pál arról is nevezetes volt, hogy elásott régi kincsek után kutatott. Valami régi könyvből azt olvasta, hogy a Szent János-kut közelében vannak elásva az egykori monostori prépostság kincsei. A mult esztendőben ásásokat is folytatott a kies kiránduló helyen, de eredménytelenül. Nem alaptalan az a gyanu, hogy Zika azért folytatott ásásokat, hogy úgy tüntesse fel a dolgot, hogy ő kincseket talált. Minden valószínűség szerint, így akarta plauzibilissá tenni nagyobb jövedelmét. A kincsek az elrablott ékszerek lettek volna.

Az eddigi letartóztatásokkal még nem zártak le a nyomozás aktái. A jelek arra vallanak, hogy még mások is benne vannak az aminozus ügyben s így még újabb letartóztatások várhatók.

Rubos Árpád szökése Nagyváradon át.

Nem vitorlázott Amerikába.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 19.

A Magyar Színház volt főrendezőjének, a kolozsvári Nemzeti Színház volt tagjának: Rubos Árpádnak nevét az utóbbi időben sokat emlegették országszerte az ujságok. Rubos Árpádot ugyanis súlyos bűncselekmények terhelik. Sikasztás, csalás, váltóhamisítás és több eféle súlyos ügyek vannak Rubos Árpád bünlajstromában. A budapesti törvényszék elfogató parancsot adott ki ellene. Országszerte üldözték, körözték és az utóbbi időben hivatalosan megállapították, hogy a körözés eredménytelen, mert Rubos Árpád Fiumén át Amerikába szökött.

Erre a nagyon komoly hatósági megállapításra alaposan rácsófol az az érdekes tény, hogy Rubos Árpádot tegnap — mint tudósítónk jelenti — koldusan, lerongyolódva, züllötten Nagyváradon látták igen sokan a színészek közül, akik még abból a korból ismerik Rubos Árpádot, amikor nagy, hatalmas előkelő ur volt a színház világában.

Tudósításunk az érdekes esetről a következő:

Rubos Árpád ellen már régebben elfogató parancsot adott ki a budapesti törvényszék. Ezt az elfogató parancsot érthetővé teszi az a sok apró-cseprő szédelgés, váltóhamisítás, amit Rubos Árpád részint mint a Magyar Színház főrendezője, részint mint a kolozsvári színház tagja, elkövetett írók, színészek kárára. De voltak Rubosnak nagyobb stíliú szélhámoskodásai is Herczeg Ferencet és Kinskyé Pálmái Ilkát csapta be a kaposvári színház igazgatójának, Balla Kálmánnak nevében, mint azt az Aradi Közlöny szerdai számában megírta.

A budapesti törvényszék elfogató parancsára országszerte körözni kezdték Rubos Árpádot a rendőrhatalóságok. Pár nappal ezelőtt jött a fiumei hatóságtól Budapestre az a jelentés, hogy Rubos Árpád már egy hete Amerikába szökött. Ezt meg is irták a lapok.

Annál nagyobb volt a meglepetése tegnap délután a Fekete Sas előtt Pápay Lajosnak és Tóth Eleknek, a Szigligeti-színház művészeinek. Látták Rubos Árpádot. Alig lehetett felismerni, de mégis felismerték, mert ezelőtt sokat beszéltek, találkoztak vele. Sietett nagyon. Züllött, lerongyolt ruhájában, szemére huzott kalapjával úgy festett, mint egy országuti esirkefogó. Roppant csodálkoztak az eseten. A két színész nem tudott semmit arról, hogy Rubos Árpádot keresi a rendőrség. Egymás között arról beszélgettek, hogy elzüllött ez a hajdan a színészvilágban előkelő ember. A kishid táján találkoztak Székely Sándor kardalnokkal és Zács Terka kardaloslóval. Csodálkoztak

va mesélték ők is, hogy találkoztak Rubos Árpáddal.

Legérdekesebb Rubos Árpádnak Szathmáry Árpáddal, a nagyváradai Royal kabaré volt igazgatójával való találkozására.

Szathmáry a Kolozsvári-utcán találta. Sietve, földre szegzett szemmel ment. Nyilván látta Szatyit és el akarta kerülni. De Szatyi, aki szintén nem sokat tudott Rubos viselt dolgairól, még kevésbé arról, hogy keresi a rendőrség, megszólította:

— Hová mégysz főrendező ur?

— Megyek Kolozsvárra.

— Most? Már lekésted a vonatot?

— Nem baj. Gyalog megyek.

Szathmáry Árpád végignézett ekkor rajta és látva rongyos cipőjét, megviselt ruháját, nem csodálkozott azon, hogy gyalog megy Kolozsvárra.

Rubos tehát, ezek szerint, az öt Fiume felé üldöző rendőrség elől vissza felé szökött, az ellenkező irányban. Lehet, hogy Romániába akar kimenni.

A furcsa találkozásokról különben értesült már a rendőrség és megtett minden intézkedést Rubos kézrekerítésére. Tegnap estefelé keresték a nyomozó rendőrök mindenfelé a városban, de nem találtak rá.

Róth Albertné.

★

A lövőpetrii feleséggyilkos esetében csak vádbeszédnek van helye. Ugyancsak gondolkodnia kell majd annak az ügyvédnek, aki Róth Albert mellett védőbeszédet fog tartani a nyiregyházi esküdtszék előtt. Ebben a nyiregyházi mérgezésben hiányzik a hitvesgyilkosság öszes megszokott rekvizitumai: a szerelmi féltés, a boszu, a pillanatnyi felháborodás, egyszóval azok az ugynevezett mentőkörülmények, a melyek elhessegetnék Bali Mihály sötét alakját a közönség és majd az esküdtek szeméi elől. Nagyon gonoszindulatu, nagyon falusias kivitelű ez a mérgezési történet, a melynek hőse menten minden csak kissé is szimpatikus vonástól, orvosságos üvegben adta be a korbólsavat hites feleségének, egy szép és fiatal uriaszszonynak. Mérget adott beteg asszonyának és mikor a szerencsétlen feleség kinok között segítségért akart kiabálni, könyörtelenül rázárta az ajtót és megtiltotta a cselédeknek, hogy urnőjükhez közeledjenek. Itt igazán meglepi az embert a boszu érzése és kezdi megérteni azokat, akik makacsul ragaszkodnak a büntetőtörvénykönyv ősi megtorlásához, a kötélhez.

A drámának ez a része azonban már a nyiregyházi esküdtszékra tartozik. Nekünk kedvünk sincs foglalkozni ezzel a gyilkos földbérllővel, aki talán tizenhárom éves kora óta a felesége haláhhörgésének idején ment először imádkozni templomába, mintha őtt legalább is levezelhetné rettenetes bűnét. Inkább a felé a szegény, immár porladni kezdő asszony felé fordul figyelmünk, aki egy kinos házaseslet után, az asszonyévek legszebb idejében került a lövőpetrii temetőbe. És amikor részvéttel olvassuk a szatmári fiatalasszony szomorú történetét, megakad a szemünk a táviratnak néhány során, amely tanulságos fejezete marad ennek a különben nagyon közönséges, nagyon csunya tragédiának.

Azt olvassuk, hogy Róth Albertné vagy huszszor menekült ura házából Szatmáron lakó szüleikhez. Átlag minden negyedik-ötödik hónapban ott hagyta urát, mert bizonyára

torkig volt annak durvaságaival. Nem szeretie, nem is szerethette ezt a közönséges lelkű embert és mindig csak annak hosszas könyörgésére tért hozzá vissza. Gyermeke sem volt legalább nem tudnak erről a hirdadások — de azért mégis mindig visszament férjéhez. Egészen addig, amg egy sikeres vagyobátruházás után Róth Albert végleg elküldte magától.

Itt ugyebár mindnyájan egy kérdőjelet látunk. Miért is ment vissza ez a szerencsétlen asszony a férjéhez, miért is nem vált el tőle? Ha nem az első, ha nem a második összeveszés után, de miért nem hagyta ott akkor, mikor már meggyőződhetett róla, hogy ez a házaseslet csak kín és gyötrellem neki? Gazdag nő volt, szülei voltak, miért is nem vált el hát ettől az embertől?

Csupa kérdőjel, — melyekre bárha nem is akarunk filozofálni — a mai társadalmi életben találjuk meg a feleletet. Az a fonák helyzet, amibe ma nálunk, különösen kisebb városokban az elvált asszony kerül, az az előitéte, mellyel nálunk még a jogos választ is megílik: ez vehette el bátorságát ennek a szép fiatalasszonynak is attól, hogy otthagyja az urát. Lehet, hogy a szülei is mondták neki: menj, békülj ki az uraddal, próbálj kedvére lenni, csak ne csinálj botrányt, ne indíts válópört! Valószínű, hogy így be-zéltek a szülők és még valószínűbb, hogy ilyen botránytól, „skandalumtól“ félt az asszony is. És m-rt nem volt bátor ága szembezálni ezzel a közvéleménnyel, mert gyöngéd lelke visszariadt ettől a radikális lépéstől, türte megtörtén, szomoruan a férjének zsarnokságát, ment vele közjegyzőhöz biztosítani a vagyont férje számára, pedig gondolhatta, hogy azon a közjegyzői okiratoa saját halálos ítéletét írja alá. De félt a botránytól, félt a válástól és mert nem akarta, hogy beszéljenek róla, hogy neve az ujságokba kerüljön és ő az elvált asszonyok nehéz kenyerét egye. Most már nem hallja többé a közvéleményt, nem törődik a barát-nők beszédével, mert ha szavát hallathatná, amilyen félenk asszony lehetett, bizonyára még az ellen is tiltakoznék, hogy az ő porraiból olvassák rá a bünt férje fejére...

Betta.

TANÜGY.

(—) Uj tanítók. Június 15-ikétől 19-ikéig folyt az aradi állami tanítóképző-intézetben a szóbeli és gyakorlati képesítő vizsgálat. Mint miniszteri biztos a budapesti „Paedagogium“ jeles irodalom tanára: Gyulay Agost dr. elnökölt, a komoly szigorú és jóakaratu méltányosságnak olyan összhangjával, amely a tanári kart és az ifjúságot egyaránt lebilincselte. A miniszteri biztos nagy elismeréssel nyilatkozott az intézet tanulmányi színvonaláról, ifjúságának fejlett szellemi önállóságáról s különösen a tanári kar mintaszerű közszelleméről. A vizsgálat végén pedig főlemelő hatású beszédet intézett az ifju tanítókhoz, akik a Szózat elénekklésével fejezték ki szívük-lelkük fogadalmát. A népiskolai tanítóságra képesített ifjak névsora a következő: Balogh Nándor, Biró Géza, Bisám Dezső, Bogdán Péter, Csokina György, Csóky Gusztáv, Darvas Mihály, Déri Gyula, Fikler Aurél, Füzési Árpád, Jászai Ignác, Kovács Gyula, Lopes János, Mánya Aurél, Nádasi Károly, Papp János, Schneider József, Szabó Imre, Szakáll Gyula, Tárnay Menyhért (kitüntetéssel), Török Sándor, Váradi József (kitüntetéssel), Wéber József. — A magántanulók közül sikerrel vizsgázott: Koppán Mihály és Király Manó. Őt rendes és egy magántanulót javítóvizsgálatra utasított a bizottság.

Letartóztatott tanítónők.

A jószivek vámszedői.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 19.

Egyáltalában nem tartozik harmadik emerre, hogy ki miként jótékonykodik. Mindenki úgy adja ki a pénzét, amint akarja. Adatja becsületes, helyes és érdemes célokra vagy foghatja és kiszórhatja az ablakon. Ha gazdag és sokja van, akkor a családja gondoskodik majd róla, hogy gondnokság alá helyeztessék a tékozló, nehogy — az örökösök megrövidüljenek, vagy mint hivatalosan monlani szokták, azért mest nem rendelkezik a salát vagyoni ügyeinek vezetéséhez szükséges szellemi képességekkel. Edig az a vagyon nem annyira az övé, mint a menyire a másé.

Azonban amit Aradon kiárváló, direkte bűnös „jótékonyosság” örvé alatt az emberek zsebéből kicsálnak, már érdemes lenne a gondolkodásra. Ez a város az egész ország csalóinak, hamis könyöradománygyűjtőinek valóságos igéret földje. Ez a jótékonykodás már nem magánügy. Ez már közbotrány, amelyet elkerülni, ami elől menekülni csak maga a közönség tud és a melyről beszélni, írni kell. Hiába akarjuk a rendőrség nyakába varrni az ódiunot, nincs meg hozzá — a közönség segédlet nélkül — az ereje, hogy ártalmatlanná ténese azokat a kétes alakokat, akik az aradi közönséget véges-végig zsarolják.

Arról például a közönségek fogalma sincs, hogy Aradon vannak könyöradománygyűjtő ügynökök. A gyűjtők, akik országos csavargások közben bejárnak minden várost, direkte ezekhez küldik az iparszerű koldusokat. Az ügynöknél laknak, étkeznek, ez írja össze a megpumpolandók névsorát, rájékoztatja a felkeresendő áldozat egyéniségéről, utbaigazitásokkal szolgál, amiért valósággal percentet húz. Enyire szervezett Aradon a pénzgyűjtés.

A rendőrségen napról-napra tartóztatnak le gyűjtőket és most, hogy a fűrdőszézon elérkezett, egy csomó olyan csalót toloncolnak el, akik azzal a mesével vágnak erre az aradiakon, hogy nehéz betegségből gyógyultak fel, vagy operáción estek túl és orvosi rendeletre, fűrdőre kellene utazni, de hiányzik a dohány, amitolvaj, vagy könyöradomány zargonban pénzt jelent.

Ma két jól öltözött nő járta végig a várost és tekintélyes összegeesként gyűjtött össze hasonló mesével. Tanítónőknek mondták magukat, akik Szegeden laknak, orvosi bizonyítványt mutogattak, amely azt tanúsítja, hogy súlyos műtétet végeztek rajtuk, községi bizonyítvány szerint nagy családjuk van és mindezek tetejébe a könyörületes emberek jóindulatába ajánlotta őket valami olvashatatlán aláírású lelkész. A detektíveknek nagyon gyanus volt a két kolduló dáma, akik egyik vendéglőben betegségükkel egyáltalában nem egybehangzó kiadós ebédet fogyasztottak és előállították őket. A rendőrségen már nem volt oly biztos a fellépésük, mint künn, az emberek könnyen hívőségének és hűségének nagy vásárjában. Hazudóztak, majd megmotosásukkor ügyes kézmozdulattal a gyűjtött pénzt akarták a detektívek szemé elől elrejtetni s gyanus viselkedésük arra készítette Green Nándor főkapitányt, hogy őrizetbe helyezze őket mindaddig, míg Szegedről személyazonosságukat megállapító értesítést nem kap. Meglepetődött maga a rendőrség azon a nagy összeg pénzen, a mit a két nő, Gebhardt Lajosné és Jungler Jakabné egy fél nap alatt összeharcoltak, akiknek egész viselkedése megerősíti a rendőrségnek azt a

gyanuját, hogy iparszerűleg adománygyűjtéssel foglalkozó csalókkal van dolga.

Es mi azért irtuk meg ezt a naponta megismétlődő és már unott rendőri krónika tételket, mert a rendőrség a nagyközönséghez fordul azzal a kérelemmel, hogy segédkezzék neki az Aradra csődülő csalók és a jótékonykodás vámszedőivé felesapott sivár lelkű gonosztevők ártalmatlanná tételében. Legjobb ha egy ilyen alak jelentkezik, azonnal értesíteni a rendőrséget, ahol az egyenes uton járó és a könyörületre valóban reá szoruló szegényt támogatják, de a parazitákat vasszigorral és rideg következetességgel üldözik.

Aradmegye kibővítése.

Csanádmegyei járások idecsatolása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 19.

Az Aradi Közlöny vasárnapi vezércikke foglalkozott azzal az eszmével, hogy az általános választójog megalkotásának egyik legnehezebb problémája, a magyarság szupremáciájának biztosítása, a kerületek megfelelő beosztása szükségessé teszi a közigazgatási hibák és egyes városok és vármegyék természetes életteltételeivel ellenkező tagozódásának korrekuráját is.

Ma már egy idevágó és bennünket igen közletről érdeklő tényről kell hirt adnunk. Arról van szó, hogy a szegediek régi óhaja, Szeged székhellyel megalakítandó Szegedmegye kérdése megoldást nyer és ezzel szervesen összefüggően Aradmegye három, most Csanádmegyéhez tartozó járással bővül, míg egy most aradmegyei járást Hunyad megyéhez csatolnak.

A hír Szegedről jött és mi azt a következőkben adjuk közre:

A kormány menőfélben van, ám a paktumban a választói javaslat megalkotására vonatkozólag vállalt kötelezettség megvalósítása érdekében lázas sietséggel folynak a munkálatok országszerte. A főispánok adatokat gyűjtönek és dolgoztatnak föl, térképeket rajzolnak a választókerületek új beosztására vonatkozólag, amelynél az az alapelv, hogy a magyarság hegemoniája biztosíttassék.

Kelemen Béla dr. főispán szintén készített a terveket, Andrassy Gyula gróf megbízásából. Lázas sietséggel dolgozza föl az adatokat s gyakran tanácskozik a városi mérnökség egyik ügyeskező hivatalnokával, Sthal építésszel, aki Szegednek s a vármegyének az új kerületek szerint való térképét rajzolja.

Sthal építész a főispán megbízásából ezenkívül megrajzolta a létesítendő Szegedmegye térképét is. Régóta sürgeti már a város, hogy Szeged székhellyel megyét szervezzenek. A méltányos kívánság ellen a belügyminiszternek sohasem volt kitógása, annál kevésbé, mert fölismerte Szegednek, mint egy nemzetiségi megyék elszakított részeiből alakított megye központjának a magyarosítás s a kultúra terjesztése terén való nagy feladatát.

Az ügy halogatásának oka volt két előkelő politikus: Justh Gyula és Návay Lajos ellenkező óhajta, akiknek érdekei ebben a kérdésben össze-

ütköztek. Návay Lajosnak ugyanis régi óhajta, hogy Szeged székhellyel állítsák helyre Ocsanádmegyét.

Csongrádmegyéből Horgos, Algyő, Tápé és Dorozsma, Torontálmegyének nagyszentmiklósi és törökkanizsai járása, Csanádmegye központi járása, a nagylaki járás magyar része és végül Makó város tartoznának ebbe a tervezett megyébe, amelyet Návay Lajos rajzolt ki a térképen. Ez persze a mai Csanádmegye végét jelentené. A battonyai és kovácsházai járások, továbbá a nagylaki járás magyar fele Aradmegyének jutna, ahonnet viszont egy távoli járást Hunyadmegye kíván régóta magának.

A tervet a Návayak: Lajos, a képviselőház elnöke és Tamás, a csanádi főispán nem ok nélkül támogatják. A Návay-család nem szereti Makót s jobb szeretne közéleti tevékenysége számára Szegeden nyitni teret. A terv ellen volt azonban eddig Justh Gyula, aki csanádi nagybirtokos és Makó képviselője. Azért ellenezte a dolgot, mivel mint szentornyai birtokos Aradmegyéhez került volna a terv szerint.

Kelemen Béla dr. főispán nemrégiben Makóra érkezett Justh Gyulával s megállapodásra jutott vele olyan formán, hogy Justh nem gördít többet akadályokat Szegedmegye szervezése elé. Így hát remélni lehet, hogy a választókerületek új besztásával együtt megalakul Szegedmegye.

Az Aradi Közlöny egyik munkatársa illetékes helyen, Aradmegye alispánjánál, Dálnoki-Nagy Lajosnál érdeklődött az ügy iránt. Az alispán munkatársunk kérdésére azt felelte, hogy egyáltalán nem tud a dologról. Csanádmegye jelzett feldarabolása ellen azonban egy pozitív dolog is elment mond. Makó ugyanis csak a minap kapott törvényeséket.

IRODALOM ÉS MŰVESZET

* Medgyaszay Vilma és Széchy Magda Aradon. A rendező cég a következőket írja: A magyarság nemében rendkívül érdekes és páratlanul modern hangverseny lesz július hó 4-én vasárnap este a központi szálló nagy nyári kerthelyiségében. A hangversenyt szabad ég alatt, mindamellett rendes széksorokkal tartják meg, s azon a magyar kabaretművészet két legkiválóbb női képviselője: Medgyaszay Vilma és Széchy Magda fognak fellépni szenzációs és egészen új műsorral. Medgyaszay Vilma versenytárs nélkül szinte utolérhetetlen magasságban ragyog a magyar kabaretművészet egén, akinek kzenialitását, bájos és közvetlen művészetét Aradon is mindenki jól ismeri. A művésznőknek ez lesz az első aradi szereplése s felleptük iránt már is óriási az érdeklődés. Medgyaszay Vilma ezuttal feltétlenül lejön Aradra, mert neki is legfőbb kívánsága, hogy megismerje és részben kiengesztelje az aradi közönséget, legutóbbi lemondásáért. Ha Medgyaszay Vilma az első a dalművészetnek ebben a zsánerében, úgy Széchy Magda feltétlenül a második, aki a hangversenyen méltó partnere lesz a művésznőnek. A szenzációs művészi eseményre jegyeket a mai naptól kezdve lehet váltani Weisz Leó könyvkereskedésében Arad, Minoripalota. 5781

* Vasárnap az Urániban. Ritka látványosságok szórakoztatják vasárnap délután az Uránia közönségét. A műsor mozgóképekkel mindmennyi szenzációs a kinematográfának és a műsor úgy van összeállítva, hogy egymást váltják fel a szórakoztató és tanulságos látványok. A közönségnek utolszor lesz alkalma gyönyörködni a német trónörökös bukaresti

látogatásában. A fejedelmi vendéget a román királyi család, igazi királyi pompával fogadta és egymást érték a fényesnél fényesebb ünnepek, a nagy közönség és katonaság részvételével. Kedves kis történet a Kaleidoszkop, mely egy élelmes kis fiú, egy jövendőbeli Carnegie üzleti szellemét mutatja be előnyös világlátásban. De felesleges felsorolni a műsor minden egyes érdekességét, tény az, hogy a közönség pazar műélvezetet talál vasárnap az Urániában. Hétfőn új műsor kerül bemutatásra. 791

Kirabolták Schönberger bárónét.

A konzuli tisztviselő és a szobacica.

Távirati tudósítás.

Arad, június 19.

Schönberger Róza bárónőről szól ismét a párisi krónika. Most az egyszer azonban nem politikai botrányban utazik a nagy nő, hanem egyszerűen arról van szó, hogy a szép Róza bárónét megrabolták. Mesés diadémokat és brilliansokat emeltek el tőle kétszázézer kor. erejéig. A tolvaj, a báróné szobacicája Német Mária volt, aki a bárónének intimusá lévén titkári teendőit végezte. A báróné ugyanis Párisban is noblis életmódot folytat. A Rue Demours 49. szám alatti ház első emeletén levő fényes szalonokban és budoirokkban fogadja előkelő barátjait, közöttük a *Credit Lyonnais* vezérigazgatóját és *Lépine* a párisi rendőrség főnökét. A szobaleány a báróné mindeme titkait hiven megőrizte s így urnője teljes bizalmát nyerte el, amellyel azután rutul visszaélt.

A vizsgálat a gyanúsított szobaleány ellen megindult. A báróné egy napon levelet kapott a konzulátustól, hogy a saját érdekében jelentkezék. Megjegyzendő, hogy Német Mária a lopás után elünt. A konzulátuson a bárónét egy Mészáros nevű tisztviselő fogadta. A hivatalnok hideg, sőt goromba tónusban fordult a báróné felé.

— Magának nagy kellemetlensége lehet, ha vissza nem vonja a feljelentést.

— Miért? — kérdezte a báróné megütődve.

— Nem mondhatok mást s erre is csak privát figyelmeztetem. Ha a feljelentést visszavonja az ékszereket is visszakapja.

A báróné előtt gyanusnak tünt fel a tisztviselő nem épen gentleman viselkedése. Impresszióit közölte párisi jogtanácsosával. A yéletlen úgy hozta magával, hogy a báróné budapesti ügyvédje *Freund Lajos* dr. is megérkezett Párisba. A párisi és a budapesti ügyvéd teljes erővel fogtak hozzá a homályos ügy tisztázásához.

A nyomozás azután fényt vetett Mészáros ur különös viselkedésére és az egész lopási ügyre. A konzuli tisztviselőt ugyanis sűrűn látták az Opera mögött levő *Savigni*-utcai korezmában tartózkodni. Ennek a kis korezmának egy *Veszprém* nevű magyar ember a gazdája, aki szerződtette korezmájában felszolgáló leánynak Schönberg báróné volt szobacicáját: Német Mária. A korezmában le is tartóztatták a tolvaj szobaleányt, aki töredelmesen bevallotta, hogy ő lopta el az ékszereket. A többek között azt is vallotta, hogy Mészáros ur még szobaleány korából udvarolt neki, s most is az ő kedvéért jár a *Savigni* utcai lebuja. A leányt letartóztatták. Az ékszerek közül 18 darab francia aranyból készült remek csecsebecsén tuladott a tolvaj, a magyar ékszereket, azonban nem találták meg nála, mert elrejtette, s konokul tagadja, hogy azokat is ellopta volna.

A bárónét Mészáros személye is érdekelte. — Tessék — úgy mondotta — a nyomozást ő reá is kiterjeszteni.

A nyomozást Mészáros ellen is megindították, de annak folyamán kiderült, hogy a konzuli tisztviselő ugyan már régebb idő óta intim viszonyban volt a tüzeszemű magyar szobaleánnyal, azonban a lopásról tudomása nem volt. A lopás elkövetésében Mariskának egy másik barátja segédkezett, aki a *Louvre* áruházban van alkalmazva. Mészáros bocsanatkérő levelet irt a bárónének, amelyben durva viselkedését mentegeti. A szobaleány vallomása is megerősítette Mészáros ama védekezését, hogy ő a lopásról semmit sem tudott.

A párisi rendőrség átirt a budapesti rendőrséghez, hogy nyomozza ki, vajjon a meg nem talált ékszereket nem-e magyar orgazdák értékesítették, mert erős a gyanu, hogy az ékszereket Német Mária Budapestre küldötte. A budapesti rendőrség a nyomozást ez irányban megindította.

„Mérnök” és „tanítónő”.

Zsebtolvaj és tolvajnő kalandja.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, június 19.

Este tíz óra felé. A Ligetben az István-uton, nem messze az új színházról, az erdő szélén magy egymástól néhány méternyi távolságban két alak. Az első egy középtermetű nő; széles finomfonásu, virágokkal dusan díszített szakajtóval a fején; a másik egy magas, 40 év körüli „ur”, Ferenc József kabátban. Izzad keservesen. Ez azonban nem gátolja őt abban, hogy a hölgyet megszólítsa.

Ez a párbeszéd folyik le közöttük:

— Hova megy nagysád?

— Csak úgy sétálok. Meleg van és nem tudok aludni. Tíz óra után megyek haza. Még csak nem is vacsoráztam.

— Én már vacsora után vagyok és azt hiszem, hogy tíz órakor már nem is esik jól az étel.

— Nekem jól esne.

— Akkor betérhetnék egy korezmába. De csak hideget rendelhetünk.

Mennek a korezmába. Önagysága, aki a gáz fénye mellett egy harminc-harminckét esztendő nőnek a benyomását teszi, mohó étvágygyal fogyasztotta a körözött lipót és a sonkacsontól lehámozott húst. A pár nemsokára el is távozott, be a Liget felé. A korezmában már nagyon jól megismerkedtek. A férfi kurizált a nőnek, a hölgy visszaudvarolt a hosszukabátosnak. Addig, míg egy-egy spriccer összekoccanásával pertuk nem löttek.

— Én *Bárkány* Margit tanítónő vagyok — kezdte a bemutatkozást kissé szabályellenesen a hölgy.

— Én meg *Draskóczy* mérnök vagyok — vallotta a férfi.

— Valahol, mintha ismertelek volna — mondta a férfi.

— Nekem is úgy rémlik, hogy valahol láttalak.

Az erdőben egy fapadon folytatódik az idill. A szoros barátságot nagyon szorgalmazza a „mérnök”, de szendén visszautasítja a szerelmi merényletet Margit, a „tanítónő”.

— Én tisztoságos nő vagyok és az is akarok maradni, míg rám borul a nagy Éjszaka — mondta a Holnap költészetének sejtelmes stílusában.

— Csak egy csókot akarok tőled, semmi egyéb, mely hön melengeti elhagyott, sivar keblemet — válaszolt a férfi kegyetlen rimbén.

A nőt roppantul meghatotta a kölcsönös megértés. Ráhajolt gyöngéden a férfira, ajkát az ajkára tapasztotta, hozzásimult és a nagy szerelmeskedés közepette kivette a Ferenc József-kabát hátulsó zsebéből a pénztárcát.

Nem telt bele három perc és a hölgy kezifáskája is eltűnt. Mindketten befejezték a munkájukat és egyuttal fölhagytak a szerelemmel.

— Haza megyünk, mondta a „mérnök”.

— Persze, hogy megyünk, válaszolt a „tanítónő”.

Hol a ridikülöm, Jézusom, hol a ridikülöm, sopánkodott Margitka.

— Talán loasett a bokorba. Keressük meg — válaszolta a férfi.

És míg Margit nagyban kereste a ridiküljét, a „mérnök ur” ellállni igyekezett.

— Hohó, már megtaláltuk a ridikült, — kiáltotta a nő egy erdei bestia hangján. — Már megvan, nálad van, vén osirkefogó!

Azon mód válaszolt a gavallér is. A nagy disputára pedig figyelmes lett egy rendőr, aki jött és bevitte a párt minden tiltakozása ellenére a kerületi kapitányságra.

Itt pedig, miután a mérnök ur az uton kensatálta, hogy hiányzik a bugyellárisa, kiderült nagyhamar, hogy a „mérnök” egy régi, a fővárosból kitiltott gonosztörővel, *Lotter* Gézával azonos, míg a másik egy *Hamar* Juliska nevű

nő, akit sűrűn büntetett a közbiztonsági hatóság titkos szerelmeskedése miatt. Évekkel azelőtt már együtt voltak a tolonházban. Inne ismerték egymást. Most ujjólag a tolonházba vitték a szerelmeseket.

VIHAR

a függetlenségi pártkörben.

Intimitások Lukács küldetéséről.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, június 19.

A függetlenségi pártkörben ma este újból viharos jelenetek játszódtak le, amelynek éle *Hoitsy* Pál a párt egyik alelnöke ellen irányult, aki a Lukács-féle szereplés ellen igyekezett hangulatot kelteni. Fővárosi tudósítónk erre vonatkozólag a következőket jelenti:

A függetlenségi pártkörben, ahol ma este számos képviselő jelent meg, *Hoitsy* Pál vitte szót:

— A helyzetet — mondotta — igen válságosnak tartom. Nagyon szomorú, hogy most mikor az összes pártoknak össze kellene tartani, a koalíciós pártok hajbakaptak.

Hoitsynak már ezt a kijelentését is izgatottan fogadták.

— Nem mi vagyunk az oka ennek — mondotta *Csizmazia* Endre indulatosan — hanem a 67-es sajtó, amely hónapok óta tökfilkóknak és hasonlóknak nevez bennünket, mert az önálló bankot akarják.

Hoitsy Pál: Mindket oldalról történtek ilyen hibák. A *Magyarországban* is támadták az alkotmánypártot.

Csizmazia egészen elvörösödött *Hoitsy* szavaira és indulatosan akart válaszolni, mire *Hoitsy* így szólt hozzá:

— Kérlek Endre ne izgasd fel magadat.

— Uralkodni akarok magamon — mondotta *Csizmazia*. — Én néhány nappal ezelőtt irtam a *Magyarországba* *Andrássy*ról és *Wekerlér*ről, de kijelentettem, hogy nagyon tisztességes férfiaknak tartom őket.

Hoitsy Pál: Nekem nagyon fáj, hogy a függetlenségi párt újabban egy olyan programot akar elfogadni, amelyet *Kristóffy* dolgozott ki. Ezt akarják a pártra erőszakolni. (Nagy zaj.)

Leszkay Gyula, *Szász* Zsombor, *Lányi* Mór, *Balla* újvidéki főispán és még többen közelédtek ekkor *Hoitsy* felé, akit az indulatos szavak egész tömegével árasztottak el.

Hoitsy Pál csak nagynehezen juthat szóhoz. Elmondja, hogy az alelnökök értekezletén, amelyen *Kossuth* beszámolt *Lukács* missziójáról, *Kossuth* *Ferenc* elmondotta, hogy egy napon egy képviselő jött el hozzá azzal, hogy *Kristóffy* azt üzeni *Kossuth* *Ferenc*nek, a legközelebbi napokban a király megbízásából egy pártönkivüli politikus fogja felkeresni. Néhány nap múlva ez a képviselő újból eljött hozzá, hogy *Kristóffy* megnevezte a pártönkivüli politikust, aki nem más mint *Lukács* László.

Csizmazia Endre: Es most el kell mondanom, ami később történt. *Lukács* mikor a királynál volt kihallgatáson, beszámolt a *Kossuth* *Ferenc*-

cel való tárgyalásáról. A királytól azt az utasítást kapta, hogy közvetlen Justh Gyulával lépjen érintkezésbe, mivel Justh a kabinettel szemben semmiféle obligóban nem áll és így tárgyalhat Lukácssal. Ilyen alapon történt Justh és Lukács között a tárgyalás. Justh kijelentette Lukácsnak, hogy Kossuth Ferenc a párt vezére és így csak ő tárgyalhat vele. Másnap Justh felkereste Kossuthot és beszámolt Lukácsnak nála tett látogatásáról.

Csizmazia elbeszélését nagy tetszéssel hallgatták a jelenlevők.

Hoitsy megjegyezte, hogy ezekről nem tudott semmit, ennél fogva mindent amit mondott, visszavon. Belátja, hogy Justh tényleg hivatta volt Lukácssal tárgyalni és így a Ház elnökének eljárása lojális volt.

Hoitsy ezután lehorgasztott fővel eltávozott a pártkörből.

Nemsokára megjelent a pártkörben Ságby Gyula is, aki meg is nevezte azt a képviselőt, aki Kossuth Ferencnél közvetítette Lukács látogatását. Ez nem más — mondotta, — mint Barabás Béla. De kijelentette Ságby azt is, hogy nem emlékszik rá, mintha Kossuth Ferenc azt mondotta volna, hogy tudtak Kristóffy szerepléséről.

A képviselők még sokáig tárgyalták izgatottan az eseményeket és csak a késői órákban távoztak el a pártkörből.

TÖF-TÖF HISTÓRIÁK.

(Henrik herceg és a röplőmester. — Eulenburg-est. — A gróf szerelme.

Henrik herceg automobil újának budapesti napjairól sok hivatalos dolgot jegyeztek föl a lapok, de ami a kulisszák, illetve a benzin mögött történt, azt nem hordták el a röplő autók. Néhány tarkaságot összeszedgettünk az érdekes sportnapokból. Egyik rejtve maradt szereplője a német herceg budapesti tartózkodásának egy Aber M. Mór nevű úgnök. Valamikor szivattyukészítő inas volt, azután vándorszínész lett Almássy M. Mihály néven, végül ismét Mór Jett (ez jobb üzleti cégr) s könyvek terjesztésével foglalkozott. Szivattyus korából megmaradt a rokonszenve a technikai dolgok iránt s állandóan találmányokon töri a fejét. Erre való tekintettel Dob-utcai lakásának ajtajára ilyen névjegyet tett ki:

Aber M. Mór,

a futó-, uszó- és röplő-motor feltalálója mint magántechnológus.

Aber ur most meg akarta ragadni az alkalmat s vasárnap délután kihallgatásra jelentkezett Henrik hercegnél a Hungária-szállóban. A német kolónia küldöttségével együtt akart belopódzni, de észrevették és nem bocsátották be.

— Kérem, — mondta a szálló embereinek — önök nem tudják, ki vagyok én.

— Tényleg nem tudjuk felelték.

— Aber vagyok, a futó, uszó és röplő ...

Tovább nem tudta folytatni, mert ijedten hátráltak előle a futó szóra. Azt hitték, hogy futóbolond, aki madárnak és halnak képzeli magát egy személyben.

— Nem lehet bemeenni most csak holnap, — igyekeztek megnyugtani.

— Holnap? Kár minden napért, amit a világ veszít. A tervem kész, csak egy Mecénásra van szükségem.

Nagynehezen elment s másnap újból eljött. Akkorra a herceg már elrohogott. Ez azonban nem akadályozta meg abban, hogy ne adja Henrik herceg tudtára a maga dolgát. Levelet irt neki s mert a címét nem tudta, ezt írta a borítékra:

Öfensége

Henrik herceg urnak

az autók patrónusának

Deutschland.

II. Vilmos császár öfensége leveleivel.

A herceg így tényleg meg fogja kapni a levelet és sietve elküldi válaszáat a Dob-utcaiba.

Még vidámabb epizód az, amely az Amerikai Parkban játszódott le. Három hatalmas porosz tiszt és két magyar magnás ült együtt az egyik szeparéban. Folyt a pezsgő, jókedvűen mulattak, de a férfítársaságba nő nem vegyült.

Különösnek találta ezt az egyik pincér, aki a pezsgőket bont gatta. Két óra felé már nagyon hangos lett a magyar német barátkozás s a német tiszték ösz-zecsókolódtak a magyar urakkal. Sápadt izgalommal mondta erre a kiszolgáló a fizetőnek:

— Én nem megyek be többet.

— Megbolondultál?

— Nem megyek be. Inkább vesszen a borralaló, dobjanak ki, nem megyek be.

— De hát mi történt?

— A harmadik német tisztnek nincs még párja és ... és ... nekem már volt bajom egyszer egy urral ... mert hogy olyan sima képem van ... ketten már csokolódtak is.

S nem is ment be többé a szeparéba, hanem félve gondolt azokra a szenzációkra, melyeket az ujságokban Eulenburg hercegről olvasott.

A vasasnémetek közül egyik-másik itt felejtette a szívet is. A legérdekesebb liaison a megyeri csárdánál szövődött, ahol rövid pihenőt tartott az autómobilos gárda. Egy feltűnően szép elegáns, szőke leány virágot dobott az egyik német katonatiszt gépkocsijába, mire az fölkapta a kodakját és lefnyképezte a bájos magyar leányt.

Később elindultak az autók és program szerint másnap délután a Margitszigeten találkozott a versenyző csapat. A tiszt, aki civilben gróf, meglepetéssel látta, hogy az ő szőkeje is jelen van. A tiszt bemutatkozott és az egész délutánt együtt töltötték. Másnap a Tattersallba szólította a sport a gróft és az urileány itt is megjelent. A bicsuzás rendkívül megható volt, a leány arra kérte a tisztet, küldjön el egyet a csárda mellett készült gyorsfényképől.

— Azt nem lehet, — felelte mosolyogva a tiszt.

A leány kérdőleg, kissé elborultan nézett rá.

— Nem lehet, mert ... magam fogom elhozni.

Ebből házasság lesz, akárki meglátja.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

Botrányos állapotok az aradmegyei iskolákban.

Az orvosok mulasztása. — A tanfelügyelőség a megye alispánjához.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 19.

Szomorú, szinte megdöbbentő világot vet az aradmegyei iskolák közegészségügyi állapotára az a felterjesztés, mely ma érkezett Aradmegye kir. tanfelügyelőjétől Dálnoki-Nagy Lajos alispánhoz. Elmondja ez a felterjesztés, hogy az aradmegyei iskolákban nagyrészt a hatósági orvosok és az iskolafenntartók hanyagságából és mulasztásából olyan botrányosak a közegészségügyi és köztisztasági viszonyok, hogy a legnagyobb veszélyekkel fenyegetik a tanulók egészségét. Valósággal járványfészek nem egy aradmegyei község iskolája, ahol a piszokban terjedő betegségek ellen senkisé sem védi meg a tanulókat. Ezért sürgős és erélyes intézkedést kér a tanfelügyelőség a megyei hatóságoktól, különösen rámutatva azokra a mulasztásokra, amelyeket az iskolaorvosok eljárása körül tapasztalt.

A felterjesztés, mely Varjassy Árpád, kir. tanácsos, Aradmegye kir. tanfelügyelőjének aláírásával ma érkezett meg Aradmegye alispán hivatalába, bevezetésben elmondja, hogy törvényen és ezeken alapuló miniszteri rendeletek kötelezőségévé teszik minden városban és községben a városi, községi vagy körorvosnak esetleg a járási orvosnak, hogy köteles az illető helyen levő iskolákat minden hónapban megvizsgálni, különösen a trachoma szempontjából és a vizsgálat alkalmával jegyzőkönyvbe venni, ha valamit a tanulók egészségére, a köztisztaságra veszedelmesnek talál. A tanfelügyelőség részéről teljesített iskolalátogatások alkalmával — mondja a felterjesztés — mégis azon szomorú tény tapasztaltuk, hogy nagy számmal vannak olyan iskolák, melyekben az illetékes orvos látogatási kötelességének néha egy éven át nem tett eleget, min-k következtében a vármegye területén nagyon sok iskolában közegészségügyi szempontból türethetetlen és tarthatatlan állapotok vannak.

A felterjesztés ezután megdöbbentő példákkal igazolja állítását. Az iskolák udvara melegágya minden járványos betegségnek; az illemhelyek és a kutak leirhatatlan állapotban vannak. Nem egy iskolában valósággal tocsakból isznak a gyerekek, másutt pedig az ivásra szolgáló piszkos edények terjesztői a betegségeknek. Megemlíti a nagyzerindi református iskola elhanyagolt állapotát és általában veszélyeseknek mondja a legtöbb református iskolát a köztisztaság szempontjából.

Sok községben maga az iskolaépület is elhanyagolt állapotban van. Az iskolaépületekről — mondja az irat — a vakolat lehámlott és az épület istálló benyomását teszi. A kitört ablakokon szél süvit be a tanulóakra, másutt pedig egyáltalán nincsenek szellőztetve a padozatlan „tantermek“. A tanulók padjai piszkosak és megrongáltak, a szobák alig vannak tisztogatva s minde sok bajhoz hozzájárul némely iskola tulzsufaltsága is. Egy iskolában veszedelmes szembajt is talált a tanfelügyelőség, holott erről az orvos látogatási jegyzőkönyvében egy szó sincs.

Mindezek elmondása után a tanfelügyelőség kéri az alispánt, hogy az alája tartozó ható-

ságoknál haladéktalanul tegye meg a szükséges intézkedéseket a tarthatatlan állapotok orvoslására.

Egy ajándék kísérelve.

*

*Nem himes, csillogó ígért
És nem ábránd és nem csoda,
Nekünk is jut kormány kegyéből
Ajándék: öt új ovoda.*

*A döntésnek indokolása
Meggyőző, bár csak két soru:
A híját érzi Arad ennek
Mivel oly roppant — kiskoru.*

R.

ÉRTEKEZLET

az ovodák államosítása ügyében.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 19

Megirtuk, hogy Kaeskovics Mihály dr. miniszteri tanácsos Aradra érkezik és ma délután több városi képviselő közbenjöttével tárgyal az ovodák államosításának kérdése felől.

Délután öt órakor nyitotta meg Varjassy polgármester az értekezletet.

A polgármester üdvözlő szavai után Kaeskovics miniszteri tanácsos ismertette, hogy a közoktatásügyi kormány nem idegenkedik Aradvárosának az ovodák államosítását célzó kérésének eleget tenni, ha a város is hajlandó némi áldozatokba belemenni. Ha a város felépit még öt új ovodát, úgy a kulturkormány azokat a jelenleg fennálló négy községi ovodával együtt átveszi állami kezelésbe, az ovodák összes személyi kiadásait fedezi. A városra maradna az öt új ovoda építési költségeinek annuitása és a dologi kiadások fedezése.

Kilényi János főszámvévő kimutatta, hogy a város költségvetését évi 3020 koronával terhelné az új kiadás.

A kérdéshez elsőnek Ottenberg Tivadar szólalt fel. Megfelelőnek tartja a feltételeket s a főszámvévő előterjesztése is elég kedvezően hangzik. Ha tőle függne, minden községi iskolát az állam kezébe juttatna. A főszámvévőnek a számítására vonatkozólag csupa óvatosságból azt a megjegyzést kívánja tenni, hogy vajjon a mai viszonyok mellett a rendelkezésre álló 151.000 korona elég lesz-e az öt ovoda építési költségeinek annuitására.

Müleik Lajos dr. hosszabban kifejti, hogy a közoktatásügyi kormány milyen helyes uton jár, amikor a legkisebb gyermekeknek kezd érélyes közoktatási politikáját érvényre juttatni.

Nemess Zsigmond dr.: Nincsen semmi kifogása a közoktatásügyi kormány által felkinált feltételek ellen, azonban mindenben hozzájárul Ottenberg Tivadar felszólalásához.

Kaeskovics Mihály dr. kiküldött: Kifejti, hogy a törvény egyenesen kötelezi a törvényhatósági városokat a lakosság számához megfelelő ovodák felállítására. Hogy a közoktatásügyi kormány mégis hajlandó elvállalni Aradváros ovodáinak átvételét, ezt a város iránt viseltetett jóindulatából teszi. Ezután Müleik Lajos dr. indítványára kimondotta az értekezlet, hogy a *felajánlott feltételeket elfogadhatónak tartja* s utasítja a tanácsot, hogy ebben az ügyben részletes javaslatot terjesszen a közgyűlés elé. Varjassy Lajos polgármester javaslatára kimondotta továbbá az értekezlet, hogy az esetben, ha öt ovodánál többet épít, úgy a következő ovodák építési költségei annuitásának fedezését is kérni fogják a közoktatásügyi kormánytól.

HIREK.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint a hó 20-án az időjárás: meleg, száraz.

— József főherceg főudvarmestere elmozdításának oka? Megirtuk, hogy József főherceg főudvarmesterét, Szmracsányi tábornokot, a király felmentette állásából. A főudvarmester elmozdításának okáról többféle verzió keringett. Most egy újabb verzió látott napvilágot Szmracsányi főudvarmester elmozdításáról. Szmracsányi állítólag túl komolyan vette hivatását, mindent elleuőrzött és felülvizsgált. Olyan dolgokba is beavatkozott, amelyek elintézését a főherceg magának tartotta fenn. A főudvarmester energikus fellépése sehogysem tetszett a főhercegnek. Felment Bécsbe, ahol a főudvarmester elmozdítását kérte. Ugymond — ő maga akar ur lenni a saját házában és Szmracsányi főudvarmestert tényleg menesztették. Az egész főhercegi udvartartás lekötözött most Kistapolcsányra.

— A szerb trónörökös útja. Belgrádból jelentik: Sándor herceg, az új trónörökös július elsején külföldre utazik. Néhány napig Bécsben marad, azután egy fürdőhelyre megy.

— Tolsztoj egészsége. Moszkvából jelentik: Jasznapoljanából érkezett hír Tolsztoj gróf állapotáról azt jelenti, hogy az agg költő nagyon jól érzi magát. Új regényt ír, melynek tárgya az orosz forradalom.

— Sikkasztó konzulok. Szalonikiból jelentik: Sivtics lelépő szerb konzul, mint kiderült, a szerb konzulátus pénztárából 105.000 frankot sikkasztott. Az úszkubi pénztárból pedig Baluksics szerb konzul 170.000 frankot sikkasztott. A hiányt Péter király, akinek meghittjei volt a két konzul, magánpénztárából megtéríti.

— Elhunyt író. Budapestről jelentik: Abafi Aigner Lajos jeles író ma Budapesten meghalt.

— Egy botrány epilógusa. Megirtuk, hogy a budapesti esküdtszék tegnapi főtárgyalásán Faragó Dezső szerkesztő durva módon inzultálta a hallgatóság soraiban volt Varga József dr. ügyészt. Mint fővárosi tudósítónk jelenti, Varga József dr. kir. ügyész a tegnapi délután folyamán felkérte Rácz Endre dr. orsz. képviselőt és Farkas Pál dr. író, hogy az ellene tegnapi elkövetett tetteleges inzultus tárgyában a szükséges lépéseket tegyék. A két megbízott beható tanácskozás után a következő levelet intézte ma reggel Varga József dr.-hoz: „Igen tisztelt barátunk! Megbízta bennünket, hogy a Faragó Dezső által ellened elkövetett tetteleges sértés tárgyában nevedben a megtorló lépéseket ma tegyünk. Az ügy alapos megfontolása után a következő eredményre jutottunk: Felmerülhetnek körülmények, amelyek által a megsértett férfibeccület, vagy a társadalmi formák parancsoló szüksége még a te exponált állásodban is hasonló megtorló lépéseket megkövetel. Vannak viszont esetek, amelyekben a sértés természete minden további lépést, a mely a férfias beccületre van alapítva, eleve kizár és a te eseted ezen utóbbiak közé tartozik. Durva és indokolatlan inzultusok, a milyent ellened elkövettek, önmagukat diszkvalifikálják és ezért t. barátom, visszaadjuk megbízásodat, azzal a kijelentéssel, hogy ebben az ügyben semmiféle más lépéseket, mint a törvényeseket, tenned nem lehet és nem szabad. Rácz Endre dr. és Farkas Pál dr.”

— Gyászistentisztelet Spitzer Ignác emlékére. Az aradi zsidóhitközség és az aradi chewra kadischa Spitzer Ignácnak, a nemesszívü emberbarátnak és minden időre példaadó jótévőnek elhalálása felett érzett mély gyászuk külső kifejezésére holnap, vasárnap délelőtt 11 órakor a zsinagógában gyászünnepélyt rendez.

— A városi tisztviselők fizetésrendezése. Ez egy olyan fogalom, melyről mindenki beszél de senki sem tudja mi értendő alatta. A tisztviselők úgy értelmezik, hogy több pénzt, de hamar, viszont a tanács illetve a polgármester a tengeri kigyót egyszerű fizetés javításra keresztelték. A törvényhatóságnak kellene végre már egyszer megmondania, hogy mit is akar tulajdonképpen a tisztviselők fizetésrendezésével? Ugy látszik, hogy maguk az érdekeltek is szeretnék tudni, mert ma a következő beadványt nyújtották be a közgyűléshez: Tehtetes Törvényhatóság! Ez évi február hó 15-én úgy a fő-, mint kisebb tisztviselőtársaim egyetemének megbízásából kérvényt nyújtottam be a polgármester urhoz, melyben azt kértük, hogy legalább megnyugtató és legalább csak elvben készítettessék el a fizetésrendezés mielőbb. Kérvényünk beadása óta csaknem egy félesztendő telt el és jöllehet ezen ügy elintézésére a Polgármester Ur már szabadságot is vett magának és bár a kérvény beadásakor megnyugtató ígéretet kaptunk, hogy ezen ügy a leg-sürgősebb feladatok közé van sorozva, mindazonáltal újlag sem történt ebben a dologban semmi számbavehető lépés. Nem szívesen fordulunk ismét a tekintetes törvényhatósághoz, hiszen ebben a kérdésben éveken keresztül már nagyon sokszor kopogtattunk. De kénytelenek vagyunk alkalmatlankodni, mert úgy érezzük, hogy a polgármester ur mellett mi is ugyancsak nem kicsiny felelősséggel tartozunk a város közönségének a tekintetben, hogy a ránk bízott közigazgatás a város érdekeinek megfelelően meneteljen. Az a rendszer pedig, amelylyel mi dolgozunk, a mai kor követelményeinek már nem felel meg. Nemcsak a mi zsebünk és annyi szűkölködő tisztviselő-család érdeke, de a város közérdeke is fennen követeli tehát, hogy a fizetésrendezés és ezzel kapcsolatban a város közigazgatásának új rendszerbe való formálása, átszervezése végbemenjen. Tisztviselőtársaimtól nyert mandátum alapján az iránt vagyok bátor fordulni a tekintetes Törvényhatósághoz, miszerint kegyeskedjék elrendelni, hogy ebben az évek óta húzódozó föltötte fontos ügyben legalább a tervezet terjesztessék már a tekintetes Törvényhatóság elé. Bedő Árpád dr. Azt hisszük, hogy a Maros vizén is sok víz menetel még le vagy föl, míg ezt a kérdést nyélbe ütjük. Mint értesülünk, pénz hiány miatt késik a rendezés és ha a tervezettel megelégesznek a tisztviselők, akkor azt kaphatnak akár tizet is.

— Kereseti adó kivétele. Az aradvárosi adókövető bizottság f. hó 22-én d. e. 9 órakor, a városházának I. emeleti kistermében működését megkezdi. Tárgyalás alá csak azokat az adótárgyakat veszi, a melyek ujonnan keletkeztek. Folyó hó 22-én az ácsok, asztalosok, ásványviz kereskedők, bádigos, bodega, baromfi és tojáskereskedők, bérkocsisok, beton-építési anyagkészítők, bor és pálinka bizományos, bizományos tűzifa aprító gépüzem vállalat, borbélyok, bordélyosok, borkereskedők, borkereskedők és saját termésű borelárusítók, cement-cserép, mész és kátránypapír, aprított tűzifa kereskedők, cementáru készítő, cserép és palafedők, eszmadia, cipész, cipőfelsőrész készítő és cipőkereskedők adóügyét fogja tárgyalni.

— Tízéves találkozó. Felkérem azokat az iskolatársaimat, akik 1899. évben az aradvárosi kereskedelmi akadémiában érettségi vizsgát tettek, hogy fogadalmukhoz híven f. hó 29-én délelőtt 9 órakor az aradvárosi kereskedelmi akadémiában megjelenni szíveskedjenek. Kárasz Emil.

— Életunt asszony. Szelányi Viktória 54 éves özvegyasszony ma Tököli Imre-utca 16. számú lakásán szublimátot ivott. Súlyos sérülésekkel szállították a kórházba.

— **A Spitzer-hagyaték ügye.** Miután egy város, mint a zsidó hitközség és Szent-Egylet megegyeztek özvegy Förster Károlynéval, most a város mint főörökös és a főhagyományosok özvegy Försternével egyetemben kérvényt adtak be az aradi járásbíróshoz, mint hagyatéki bírósághoz, mely kérvényben a következőket kérték: 1. Mondja fel a hagyatéki bíróság néhai Spitzer Ignác takarékpénztári betéteit, melyek tudvalevőleg 90 napi felmondásra vehetők csak ki. Ezzel az érdekeltek azt akarják elérni, hogy a takarékpénztárnál elhelyezett pénz azonnal kivethető legyen a hagyatéki tárgyalás után. 2. Tekintettel arra, hogy a hagyatéki vagyokban sok részvény és sorsjegy van, melyeknek tőzsdei árfolyama most igen kedvező, hatalmaztassék fel a hagyatékot tárgyaló kir. közjegyző, hogy ezeket a papirokat a napi árfolyamon eladja. 3. Miután a jövő mezőgazdasági év előmunkálatait már nemsokára meg kell kezdeni, engedtesék meg a hagyatéki ingatlanoknak nyilvános árverés útján való beáradása. A kérvényt Babó Iván kir. járásbíró elutasította azzal az indoklással, hogy a hagyaték átadása előtt a bíróság ilyen intézkedésekre felhatalmazást nem ad.

— **A köpenicki kapitány újabb stiklijje.** Voigt mester vére csak nem tud nyugodni, ismét feltűnési vizsketegben szenved. A napokban Metzben a vasutra ült, átment a német határon avval a szándékkal, hogy Franciaországban fog vendégszerepelni. Nancyban tényleg ki is szállott. Egy szállóba szobát bérelt, ahol polgári öltözetét természetesen az uniformissal cserélte fel. Tisztnek öltözve Nancy város egy előkelő kávéházába ment. Itt azonban szerencsétlenségére lefűlétek, mert Voigt mesteren sehogysem állt jól az uniformis. A prefekturára kísérték igazolás végett. Itt kitűnt, hogy a derék ur polgári foglalkozására nézve civil. Figyelmeztették, hogy vesse le egyenruháját, vagy pusztuljon Franciaországból. Az is feltűnt, hogy egy szót sem tud franciául. A tolmács segítségével megállapította a rendőrség, hogy a derék ur nem más — mint Voigt cipész. A francie kiruccanás tehát sehogysem sikerült. A prefektus rögtön intézkedett, hogy a hirhéd szélhámos minél hamarabb elhagyja a francia területet.

— **A lakbér szabályzat módosítása.** Harminc év előtt, 1880-ban készült a lakbér szabályrendelet, amely azóta érvényben van. Harminc esztendeje nagyon megváltoztak az életviszonyok, nagyot fejlődött a város, számos hiányt konstataáltak azóta a szabályrendeleten, dacára ennek, eddig változatlanul fentartották a hatályát. Most azonban elérkezett annak az ideje, hogy a szabályrendeleten gyökeres változtatásokat eszközöljenek, illetve, hogy teljesen újjak alkossák. Aktuális, sőt feltétlenül szükségessé teszi ezt a házról alkotott új adótörvény, amely 1910. január 1 én lép életbe és amelynek egyes rendelkezéseivel ellentétben állanak a szabályrendelet egyes pontjai. Az új szabályrendelet megalkotása érdekében Varjassy Lajos dr., a kereskedelmi és iparkamara titkára már a múlt évben szakszerűen kidolgozott memorandumot juttatott az illetékes forumhoz. A memorandumban Varjassy Lajos dr. az időközben hozott törvények és rendeletek alapján aradi viszonyokra alkalmazott lakbérleti szabályzatot dolgozott ki, amely tudomásunk szerint majdnem minden tekintetben megfelel a modern követelményeknek. A városnál is régebben foglalkoznak a már elavult szabályrendelet újalakításának kérdésével, eddig azonban érdemleges határozat nincs ebben az ügyben. Azért tartotta szükségesnek Lukácsy Lajos törvényhatósági bizottsági tag, hogy a tanácsához beadványt intézzen a szabályrendelet újalakítása tárgyában. A városi tanács legközelebb foglalkozik az indítvánnyal.

— **Öngyilkosság.** Almáskamarásról jelentik: Heilinger Magdolna 35 éves hajadon szerelmi bánatból ma felakasztotta magát és meghalt.

— **A bombázó angol hajó Londonból jelentik:** A császártalálkozás alkalmával a Woodburn angol hajónak orosz hajók általi bombázását élénken tárgyalják. Orosz részről az esetet sajnálatos félreértésre vezetnek vissza, az angol lapok azonban szükségesnek tartják figyelmeztetni Oroszországot. A „Globe” például így ír: Ugy látszik az orosz haditengerészetnél sok olyan tiszt szolgál, akire nem szabad ügyet bízni. Az ilyen incidenseknek, minő a hulli is volt, meg kell szűnni, mert különben a brit hajók elvesztik türelmüket a hisztérikus orosz kapitányokkal szemben.

— **A csukaszürke egyenruha.** Bécsből jelentik: Schönauich báró közös hadügyminiszter a csukaszürke egyenruhákra vonatkozólag a következő rendeletet adta ki: Valamennyi tényleges és nem tényleges tiszt, aki olyan csapattesthez tartozik, melyet már csukaszürke egyenruhával láttak el, valamint az ezt elrendelő körrendelet kibocsátása óta kinevezett tartalékos tisztek kötelesek az új tábori öltözéket azonnal beszerezni. Azok a tényleges és tartalékos tisztek, akik olyan csapattestekhez tartoznak, melyeket csukaszürke egyenruhával még nem láttak el, e ruhát arra az időre kötelesek beszerezni, amelyre csapatuk a csukaszürke egyenruhát az egyenruha raktárakból megkapják. Valamennyi többi tényleges és nem tényleges tiszt köteles a gyakorlatokra való ki vonuláskor csukaszürke egyenruhában megjelenni. Zászlósok, hadapródok, rangsorba be nem osztott díjasok, szolgálatukat önként tovább folytató altisztek, továbbá azok az egyévi önkéntesek, akik csukaszürke egyenruhával ellátott csapatokhoz tartoznak vagy olyanokhoz, amely csapatoknál az új egyenruhát e rendelet hozza be, kötelesek az új ruhákat azonnal beszerezni. A zászlósok, hadapródok, továbbá szolgálatukat önként tovább folytató altisztek öltözéküket a részükre megszabott félfinom szövetszövetből készíthetik. Az új szürke köpönyvet a szolgálaton kívül a tisztek valamennyi egyenruha-darabhoz, tehát a diszöltözékhez is, a csukaszürke kabátokat pedig természetesen olyan alkalmankor, amikor annak felöltése megengedett, a kék-szürke nadrághoz és a lovaglós nadrághoz is viselhetik. A mohamedán vallású katonák, valamint a bosznia-hercegovinai csapatok legénysége a vörös-barna fezt továbbra is megtartják.

— **Az ülése életmód,** a szükséges mozgás hiányának káros következménye első sorban emésztési zavarokban nyilvánul. Ezen panaszok ellen az orvosi tudomány mai állása szerint a legtekintélyesebb gyógyszer: a kén-savas sókban leggazdagabb és mindig egyenlő összetételű természetadta Ferenc József-késérővíznek több héten át való naponkénti rendszeres használata. A „Ferenc József”-forrás vizének vegyi vizsgálatai az oldó és elvezető, könnyen emészthető és a viznek ízét javító alkatrészeknek oly szerencsés összetételét mutatják, hogy ezen hazai ásványvíz a többi késérővízek között méltán foglalja el kiváltságos helyét. 1631

— **Ehező tanár.** Budapestről jelentik: A rendőrség közhirre tette, hogy Kalmár Lajosné, piaci árus elvesztette iparigazolványát. Ma délután az asszony lakásán megjelent egy fiatal ember, aki Szász József tanárnak mutatkozott be és átadta a megtalált igazolványt. Majd egy pohár vizet kért. Míg az asszony vizért járt, feltörte a szekrényt és ebből tíz koronát elloptott. Kalmárné észrevette, lármát csapott és a megjelent rendőrrel letartóztatta a fiatal embert. Kintűnt, hogy Szász József, gyergyószászhegyi születésű okleveles tanár, a ki már Szekszárdon és Rákospalotán is tanított és azért lopott, mert már napok óta nem evett. Letartóztatták.

— **Elfogott szökevény katona.** Maszil József a 33. gyalogezredben szolgáló gyalogos megszökött ezredéről. Az állomáson a detektívek letartóztatták.

— **Agyonszurta a fiát.** Az aradmegyei Holdmészes községben ma rémes gyilkosság történt. Bakos Pável gazdálkodó együtt mulatott egy lakodalomban fiával, Istvánnal. Mulatás közben apa és fia valami csekélység miatt összeszóvalkóztak, mire Bakos Pável kést rántott elő és azzal fiát agyonszurta. A gyilkost letartóztatták.

— **Aradvármegye természeti emlékei.** A Kölcsey-egyesület választmánya tegnap tartott ülésén foglalkozott Aradváros átiratával, melyben a földművelésügyi miniszter megbízásából kéri a tanács, hogy az egyesület a vármegye természeti emlékeit jegyezze össze. Ennél a kérdésnél élénk vita fejlődött ki, míg végül azt határozta a választmány, hogy a természetrajzi érdekesség összeírására Wagner János tanárt kéri fel. Az „Aradvideki Tanítóegyesülethez”, a „Turista Egyesülethez” és a „Pénzügyigazgatóság” átiratot fog intézni, hogy a maguk hatáskörében hassanak oda, hogy azokat a tárgyakat melyekhez mondai, regei emlékek fűződnek, írják össze és küldjék be az egyesület elnökségének.

— **A fokfüldi gyémántbányáknál,** a kaliforniai aranymezőknél nagyobb kincs nekünk Pöstyén kiapadhatatlan iszapforrása. Amellett, hogy az odaseregülő külföldiek révén nemzeti jövedelmünket hatalmasan szaporítja, ezer és ezer köszvényes, reumás hazánkfiának is visszaadja egészségét. 2062

— **A könnyen oйдó szappan** a ruhát gyorsan tisztítja s a piszkot eltávolítja, a nélkül azonban, hogy a fehérnemű fonálzatát megtámadná. Ellenben a mehezen oйдó szappannal való dörzsölés a fehérneműnek ártalmas. Minden takarékos háziasszony tehát a könnyen oйдó „Szarvas”-j-gyű „Schicht”-szappant fogja más szappannal szemben előnyben részesíteni. Tisztaságáért 25.000 koronával szavatolunk. 5825

— **Szeplők és májfoltok** ellen használjon eredeti Kárpáti-féle Benzoetej-crémet és Benzoetej-szappant. Kapható a készítőnél: Kárpáti János gyógyszerárban Arad, Boros Bénéter 15. szám. 893

— **A Gambrinus éttermében** mindennap mozgófénykép. Unnep és vasárnap délelőtt, valamint minden esütörtökön este katonazene. Június hó 12-én, szombaton este arany-tombola. Tisztelettel Kánya Géza. 1567

— **Francia likőrök** legbiztosabb készítésére, — házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 171

A kiváló bór- és lítiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatás.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésben vagy a Szécsény-Lipóci Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfsplatz 8.

MULATSÁGOK.

(=) **A kereskedelmi alkalmazottak nyári ünnepélye.** Városszerte élénk érdeklődéssel várják az aradi kereskedelmi alkalmazottaknak a városligetben holnap vasárnap délután két órakor kezdődő népiünnepélyét, amelyik gazdag és változatos műsorával és az este 9 órától virradtig tartó táncosritka élvezetet ígér a mulatni és szórakozni vágyóknak. Az ünnep délutánjának két kiemelkedő száma a Kabaret és a Toldy-klub atletikai mérkőzése. A Kabaret, amelyet Várad Alfréd rendez, a zongora kíséretet Szalay Aranka zongoraművész adja, rendkívül elmés és nívós. Műsora a következő: Szavolat. Előadja: Sonnenschein Ármán. Zongorasám. Előadja: Iritz Manó. Kuplák. Előadja: Korányi Jenő. Dialog. Előadja: Engel Hajnal, Klein A. Hegedű solo. Előadja: Deák Béla. Zongorán kíséri: Szalay Aranka. Műdalok. Előadja: Gömörly Juliska. Kuplák. Előadja: Várad Alfréd. Az egészséges beteg, vagy a 28-as hordár. Bohózat. A Toldy-klub versenyt nagy buzgalommal készítette elő Zaránd Ferenc, a klub agilis művezetője. A verseny iránt különösen sportkörökben rendkívül nagy az érdeklődés annyira, hogy ez a programszám egymagában is biztosítja az ünnep sikerét.

Pénzt

jelzalog, amortisatio és váltó
fedezetre földbirtokra és vá-
rosi bérházakra legelőnyö-
* * * sebben közvetit * *

Szücs F. Vilmos

Aradon, Karolina-ut. 8.
sz. saját ház a fiók posta
* * * mellett. * * *

1743

(=) A „Gutenberg“ dalkör hangversenye Az aradi „Gutenberg“-dalkör hangversenye iránt, amely június hó 27-én, jövő vasárnap lesz az ujaradi báró Nopcsa-féle „Tündérváros“-ben, rendkívül nagy az érdeklődés. A hangverseny műsora a legjobb számokból van összeállítva és Czinner Viktor karnagy szakavatott vezetésével kerülnek előadásra. A műsor a következő:

1. a) Zoltay M.: *Jelige*; — b) Weinzirol: *Dalavátás*. — 2. Hoppée: *Csillagos az éjjel nagyon*... (Népdalegyveleg.) — 3. Lányi E.: *A mi dalunk*. (A Magyarországi Könyvnyomdászok és Betűöntők Szakegylete által kiírt pályamű.) — 4. a) Hoppée: *Magyar dalsokor*; b) Fráter L.: *Ez a kis lány*... — 5. Ziegler B.: *Eji hangok*. (Serenade.) — 6. Fráter L.: *Száz száll gyertyát*... (Népdalegyveleg.) — 7. Thern: *Vigan társak*. (Bordal.) — 8. Rouget de L'Isle: *Proletár-Hymnus*.

A hangverseny délután 3 órakor kezdődik a 33-ik gyalogezred katonazenekarának közreműködésével. Belépti-díj 40 fillér.

Vese és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, bugykos és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

Orvosilag ajánlva. — Aradi főterakat POLLÁK JÓZSEF cégnél, József főherceg-ut II. 5885

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradmegyei és városi orvos-szövetség új tisztikara. Ma délután tartotta tisztújító közgyűlését az orvos-szövetség *Institoris* István dr. elnöke alatt. Egyhangú választással töltötték be a tisztí helyeket. Elnök *Löwinger* Miksa dr., alelnökök: *Institoris* István, *Bácskay* Béla, *Kiss* Dávid doktorkok, titkár *Hecht* Adolf dr., pénztáros *Keppich* Jakab, jegyző *Groszmann* Emil dr. lett. A városi választmányba *Kabdebó* dr., *Prohászka* László dr., *Hermann* Ignác dr., *Singer* János dr., *Hercz* Andor dr., *Issekutz* László dr. és *Kiss* Dávid dr. választottak. A megyei választmány tagjai: *Borsos* Béla dr., *Csillag* Ignác dr., *Löw* Jenő dr., *Klein* József és *Tulkán* Dezső.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, június 19.

Amerika 1-el olcsóbb. Kínától csekély, vételkedő gyenge. Elkelt néhány ezer métermázsa 15 fillérel drágább áron.

Az arak 50 kilónként számítva:

	Dell zárlat	2 órai zárlat
Tengeri 1909. júliusra	7.88—7.89	7.88—7.89
Tengeri 1910. májusra	15—7.16	7.14—7.15
Buza 1909. októberre	13.76—13.77	13.77—13.78
Buza 1910. áprilisra	14.06—4.07	14.12—14.13
Ross októberre	10.35—10.36	10.34—10.39
Zan októberre	7.75—7.76	7.75—7.76

Zárul 5 órakor

Utóközde üzemeltet.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Gyilkosság az országuton. A kerülősi országuton tavaly ősszel véres verekezés volt. Soós János és Soós György valami osekélység miatt összetűztek Herló Péterrel, akit agyonszúrtak. A két Soóst ma vontá felelősségre az aradi törvényszék és Suci János dr. védelme után Soós Györgyöt, mivel az ellene emelt vád nem nyert bizonyítást *felmentette*, Soós Jánost pedig, aki ellen a halált okozott súlyos testi sértésre nézve a bűnösséget megállapították, egy évi fogházbüntetésre és 500 kor. kártérítés megfizetésére ítélte.

A legjobb kutya-kalács volt és marad

Fattinger-féle kutya-kalács, melynek összes a fajta tápszerék közül a legjobb összetételű és tápértékű — 50 kg. 23. — 5 kg. bérmentve 3.20 K.

Fattinger-féle Puppy-Bisquit kutyák részére. 50 kg. 26.—K., 5 kg. bérmentve 3.50 K. Árjegyzéket bérmentve küld.

H. POLSTERER (Inhaber und Mgründer der Fattinger's Patent-Fleischfaser- u. Geflügel-futter-Fabrik Wiener-Neustadt.

150-nél több első díj. — A Fattinger-féle tápszer állatorvosok ellenőrzése mellett készült. 5914

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Baró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1909 június 20-án, vasárnap:

1. Kaleidoszkop. Színes látványosság. — 2. Dráma a hóban. Dráma. — 3. Vallásos körmenet Moszkvában Természet után. — 4. A kis Verne. Mulatságos. — 5. A román királyi család életéből. Látványosság. — 6. Eredeti szerény. Bohózat. — 7. A rezervista mint levélhordó. Bohózat. — 8. Mindennapi történet. Életkép.

9. Egy jó ebéd után.

Bohózat. Irta: Lafargue. Párisi művészek előadásában.

Előadások délután 3 órától kezdve.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Műsor 1909. június hó 21-én, hétfőn:

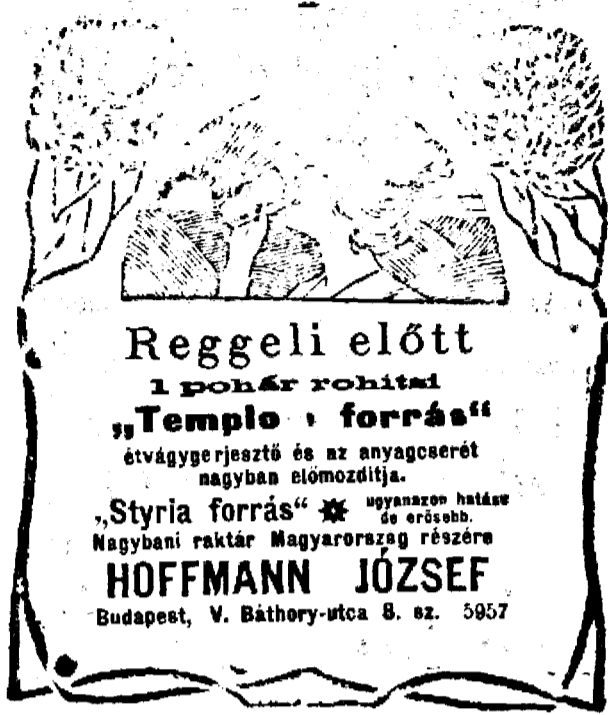
1. Ravasz tolvajok. Komikus. — 2. Kív. Természet után. — 3. A jószívű utcagyerek. Életkép. — 4. Autócsónakok. Természet után. — 5. Matrózjátékok. Mulatságos. — 6. Gyermekrablás. Dráma. — 7. Férjvadászat. Bohózat.

8. Hermina hozománya.

Bohózat. Irta: Clairville. Előadják párisi művészek.

Előadások délután 6, 6 óra, és 9 órakor.

NYILTTÉR.*

Reggeli előtt

1 pohár rohitat

„Temple forrás“

étvágygerjesztő és az anyagcserét nagyban előmozdítja.

„Styria forrás“ * ugyanazon hatású de erősebb.

Nagybani raktár Magyarország részére

HOFFMANN JÓZSEF

Budapest, V. Báthory-utca 8. sz. 5957

Naponta többször frissen pörkölt kávé

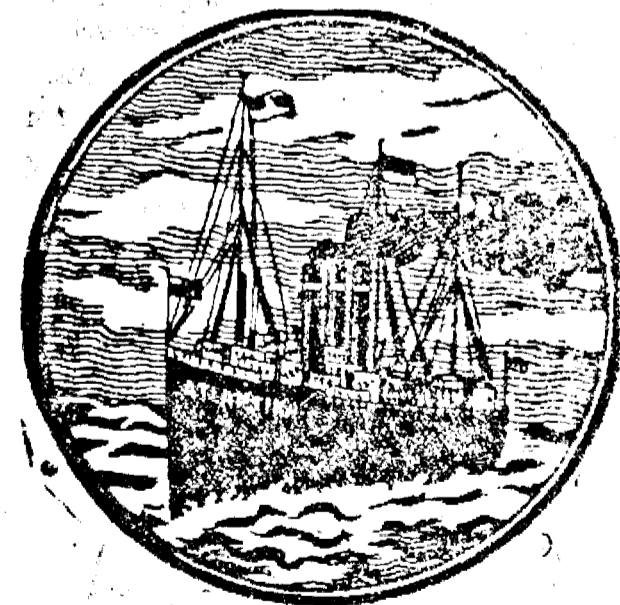
fűszer és illatszer KÁROS SZAGÁTÓL mentesen

Csakis az

Atlantika

kávé és tea behozatalnál kapható.

Villanyüzemű kávépörkölőnk működésben látható a kirakatban.

Arad, Andrassy-tér 20. Fischer Eliz-palota. Városi és megyei telefon 609.

Vasárnap Aradváros legszebb üdülőhelyén a fényesen kivilágított **Mihályi Gyula Baross-parki kiosk** terraszán

NAGY ELITE ESTÉLY ÉS HANGVERSENY

a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara által. Karmester ZELLNER SÁNDOR. * * Kezdeté 8 órakor. * *

Nagy választék

Lemez és vas zománczott
Főzőedények,
Háztartási cikkek,
Konyha felszerelések,
Szőlőművelési eszközök,
Mindennemű szerszámok,
Gép és ipari cikkek,
acél, nikkel és sárgaréz áruk

és mindennemű

Vas árukban

Kérjük szíves megbízásait, melyek
gondos kiszolgálásá-
ról és jutányos számi-
tásáról biztosítjuk.

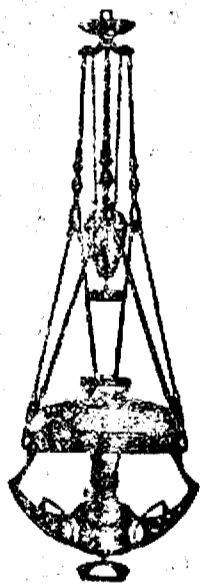
Kifünő tisztelettel

1451

Kneffel Károly és fia

vas- és szén-nagykereskedése.

Üzleti berendezésünk és
állványok f. évi július hó elején
mérsékelt áron eladók.

Tulzsufolt raktár miatt

mélyen leszállított árakban kap-
hatók legujabb és legizlésesebb
üveg, porcellán és mosdó-
készletek. Nagy vá-
laszték függő és
-- asztali lámpákból --

Legjutányosabb forrás

figurális dísz tárgyakból.

Legjobb minőségű china- és al-
pacca-ezüst dísz tárgyak, ugyszin-
tén elsőrendű evőeszközök.

Képkereztetéshez óriási választék.

Legjobb szerkezetű 2051

jégszekrények

minden nagyságban kaphatók.

FISCHER MÓR, Andrásy-tér 20. szám
(Fischer Eliz-palota.)

Megyel és városi telefon szám 569.

Szlivarka hüvelyek nagy választékban.

**AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK
heti kimutatása.**

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. l. em.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.

Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a
körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellené-
ben válaszolunk.

1909. június hó 19.

Keresünk:

Aradra: 1 irodistát.

Vidékre: 2 fűszer, rőfös és rövid, 2 vas és
fűszer, 3 vegyes és 2 divat, cipő és kalap szak-
mabeli magyar, román és részben német, tót
és szerb nyelvismerettel bíró segédet és 2 ta-
noncot.

Alánlunk:

1 a fakezelésben jártas hivatalnokot, egy első-
rendű kaucióképes engros és detailistát, ill.
utazót továbbá 6 fűszer, 3 vegyes, 1 kézmű, 1
rőfös és divat, 4 vas és fűszer szakmabeli se-
gédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi
Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

**AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA**

Klein Sándor, Keppich Zsigmond,

titkár.

321

igazgató

**Mindenkinek! — de különösen
házastársaidnak becses figyelmébe!!**

Raktárom tulzsufoltsága miatt az összes
— raktáron lévő gyönyörűen és szo-
lidan készített ékszereimet, bril-
liáns, díszesüst — l-sörangu Genfi
arany, ezüst és acél zsebóráimat, valamint
sok száz más itt fel nem sorolható tár-
gyaimat

beszerzési áron árusítom ki!

Kérem meggyőződni!

Tisztelettel

2426

Weinberger Ferencz

Arad, Andrásy-tér 20. sz.

(Fischer Eliz-palota.)

Bortvóknak a bor keveréséhez!

**MATTONI FÉLE
GIESSHÜBLER**

SAVANYÚVIZ

A dugó égetése

készíthető
a bor savanyúságát,
és kellemesen pezsgő.
Nem teszi a bort.

**A nyaraló és fürdőző kö-
zönség szíves figyelmébe!**

A következő

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

80,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Gárdonyi: Mi erősebb a halálnál? Szoma-
házy I.: A gyergyóvári hadjárat. Szikra: A hét
szilvafa árnyában, Crawford: Arethusa, Prém
J.: A képzőművészetek története, Tábori:
Bűnös nők, Földes: Hivatalnok urak, Nagy
Irma: A szerelem színhaza, Farkas Imre:
Tűnő évek, Blasco J.: Május virága, Aszlányi D.:
Életünk és nemünk Maritimus: A nagy háború,
Pemberton: Vezércsillag, K. J.: Lawn-Tennisz,
Friedländer: A művészetek, Károlyi gróf:
Amerikai utam, Vince F.: Ahmed Raszim-
Kux: A una corda, Lerrain J.: Helie a szoba,
pincér, Schäffer: A hipnotizmus, Gárdonyi: Falusi
verebek, Erdős Renée: C odálatos mezőkön. Her-
czeg: A kivándorló. Lovik: Vándormadár. Fodor:
Napoleon.

Németben: Hilgebauer: Der Eroberer, Locke:
Carlotta, Bernhard M.: Vogel Phönix, Beeker
K.: Frl. Schulmeister, Gretes Verlobung, Bal-
lestrem A.: Maria Schnee, Bartsch R.: Vom
sterbendem Rokoko, Boy Ed. I.: Fast ein Ad-
ler, Chantepleur Gui: Mein Gewissen in Rosa-
kleide, Westkirch: Auf der Menschheit Höhen,
Wotke: Im Klosterhof, Manteuffel: Violette Fou-
guet, Mark Albrecht, Balsac: Ein Evastöchterlein
Söhnstorf: Reitersbriefe aus Oesterreich, Skov-
ronek: Die beiden Wildtauben, Seeliger E.:
Auf Tod u. Leben, Michelson M.: Im Wagen
des Bischofs, Georgewitsch Wladen: Golgotha.

Kölcsön díj havi 1 kor. 20 fill, vagy kö-
tenként fizetve 8 fillér.

A könyvek újak és tiszták!

Vidéki bérlők

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill.,

vagy füzetenként 14 fill.

Ormay: Dicsértessék, Szóhner: Huszonnégy
szál fehér rózsá. Szirmai: Táncozók. Fráter:
Templomában. Baumann: Tíz koplé. Hertzka:
Anonymus, Villamos kalauz, A maflasarkon. Fall:
Az elvált asszony. Curtis: Sorrentói emlék.
Heidelberg: Álom. Haller: Im Siegesflug. Bodrogi:
Károg a holló a jegenyén. Sang u. Klang I—I V.
Zerkovitz: Holdvilág-nóta. Puccini: Manon, Szir-
may: Háromtól hatig, Férjek vonata, Szerelmes
utca, D'Albert: Tifland, Jacobi: Jánoska.

**Egyes könyvek és egész
könyvtárak vétele; könyv-
tárak kiegészítése és
berendezése.**

KERPEL IZSÓ,

981

könyv-, zenemű és papír
kereskedése Aradon.

Telefon 385. sz.

Téglagyárosok

 figyelmébe!

Az algyesti erdőkitermelési vállalat Repszegről szállit tégláégetésre kiválóan alkalmas

**I. oszt. tölgy hasábfát,
II. oszt. cser hasábfát,
dorongfát**

előnyös árban.

Megkeresésekre készséggel ad felvilágosítást:

DIÓSI IG. FIA LAJOS

cég

2339

Nagyváradon.

Új női- és férfi szabó műterem.

KATONA LÁSZLÓ

Arad, Szabadság-tér I. sz. a.

Van szerencsém a n. é. városi és vidéki nagyközönség b. figyelmét felhívni újonnan megnyit

női és férfi szabó műtermemre,

hol minden a szakmába vágó munkát legizlésebben s legelőnyösebb ár mellett elvállalok.

Szives pártfogásért esedezik

Katona László,

női és férfi szabó, Szabadság-tér I. szám alatt. 2028

89 - 1909. kjsz.

Árverési hirdetmény.

Néhai Spitzer Ignác, volt aradi lakos hagyatékához tartozó 124 vontató új széna 1909. évi június hó 24 napján reggel 8 órakor a helyszínén, Rendetlen-dülő I. szám alatt közbenjöttöm mellett megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Arad, 1909. június 19 én.

Beles János,

kir. közjegyző.

2438.

A Kerülös község határában fekvő

7200 holdas földbirtok

tetszés szerinti parcellákban ELADÓ.

Bővebb felvilágosítás nyerhető

Nemess Géza

cégnél, Aradon.

2440

Telefon szám 151.

Nagy
könyvkötészet.

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KÖNYVNYOMDÁJA

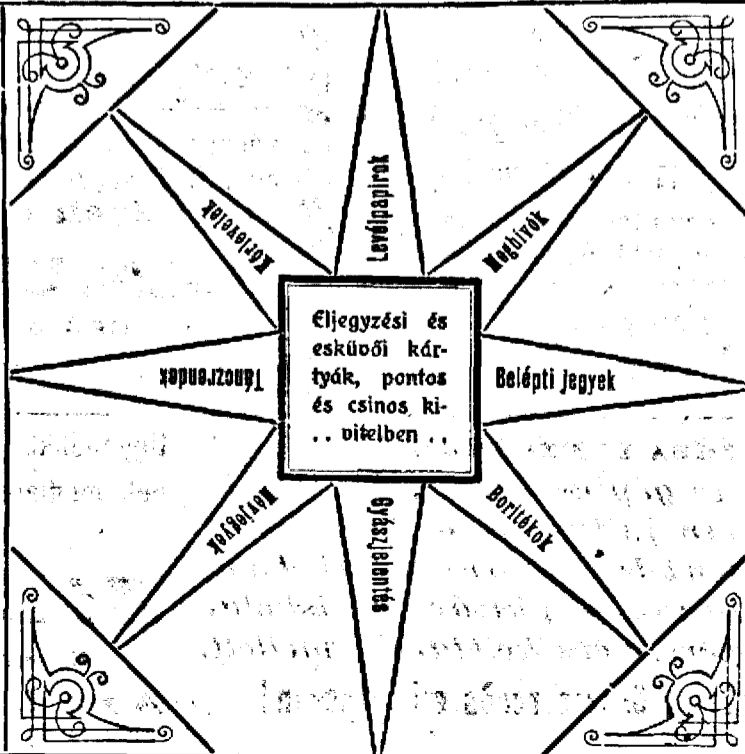
ARADON, JÓZSEF FŐHERCZEG-UT 22. SZ.

Betű-
tömörítés.

Ajánlja
kifűnően berendezett és
a mai kor igényeinek
teljesen megfelelően fel-
szerelt

NYOMDÁJÁT,

hol mindennemű nyom-
tatási munkák gyorsan,
pontosan és a legmo-
dernebb kivitelben ju-
tányos árban készített-
nek el.

Aradi Közlöny

a legnagyobb és legelterjedtebb vidéki politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben:

1 évre . . . 24 korona.
1 óra . . . 2 korona.

Vidéken:

1 évre . . . 28 korona.
1 óra . . . 2 kor. 40 f.

Szerkesztőségi telefon 357.

Kiadóhivatal 151.

Kuhl Mihály ruha-műfestő és vegytisztító intézete.

Intézet: Aulich Lajos-utca 13. szám. **ARAD.** Ület: Deák Ferenc-utca 39. szám.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a mai kor igényeinek megfelelő **RUHA-MŰFESTŐ és VEGYTISZTÍTÓ-INTÉZETET NYITOTTAM,**

amelyben elvállalok minden e szakmába tartozó festést és tisztítást. Női, ural és egyenruhákat, valamint selyem, bársony, plüss, szövet, batizt, csipkék, fül, crepe, keztük, szörme-neműk, muffok, boák, béli-belépők, szőnyegek, futók, asztal és ágylétritők, tuniez és csipkefüggönyök, napernyők, arany, ezüst és gyöngyhímzések stb. bármely díszel minden bon-t-s nélkül festetnek és tisztítatnak. Jutányos árak. Pontos kiszolgálás. Postai megrendelések gyorsan és lelkismeretesen teljesítettek. — A n. é. közönség szives jóindulatába és kegyes pártfogásába ajánlom vállalatomat, kérem nagybecsű bizalmával megtisztelni. 1761

Telefon 633.

FISCHER ÁRMIN

szobafestő és mázó.

Vörösmarthy-utca 3.

A legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig elvállal munkákat ugy helyben, mint vidéken. 1371

Kenderessy László

■ ■ asztalos mester ■ ■

Arad, Deák Ferenc-utca 33.

■ ■ II. udvar. ■ ■

Elvállal: Épület,

butor, portál, iroda

és boltberendezést

843

Keresünk

vegyeskereskedésünkbe

egy jó erkölcsű 2410

FIUT,

ki magyarul, románul beszél

tanoncnak.

Weisz Ignátz és Fia

Almás (Alcsill.)

Feltűnő újdonság!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szívhát.

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Dr. Fényes József lugosi ügyvéd

irodájában egy a magyar és német — esetleg román — nyelvekben teljesen jártas, joggyakorlattal már bíró

ügyvédjelölt

1909. évi augusztus 1-től kezdődőleg

alkalmazást talál.

Javadalmazás megállapodás szerint. 2420

A világ

legtökéletesebb szépitő szere

a Hajós-féle Ibolya-Creme.

Ideális gyorsan tüntet el szeplőt, májfoltot, bibireset, bőrvörösséget és bármely arctisztatlanságot.

Az elegáns hölgyközönségnek kedvenc szépitőszere.

A párisi és londoni hygienikus kiállításokon az összes kiállított szépitőszerek közül az első díjat nyerte el. (Díszoklevél a nagy aranyérmekkel.)

Ára egy tégelynek 1 korona. — Dupla nagyságu tégely 2 korona.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól; a bevásárlásoknál csakis Hajós-féle Ibolya-Cremet tessék kérni és elfogadni.

Kapható a készítőnél: 191

HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerárában

Arad, Andrassy-tér 22., megyenázsal szemben,

továbbá minden gyógyszerár, illatszertár, és drogeriában.

A n. é. közönség figyelmébe !!

Értesítés!

Tisztelettel értesitem a n. érd. közönséget, hogy a mai napon Szabadság-tér 17. szám (Dr. Schwartz Jenő ház) alatt

fiu gyermek-ruha készitési Salont nyitottam, 1363

ahol a legmagasabb igényeknek megfelelő munkát teljesítek a legjutányosabb árak mellett. Kérem a n. é. közönség b. pártfogását, tisztelettel

FERENCZ A.

RUBITS GYULA

Háziasszonyok b. figyelmébe ajánljuk **RUBITS GYULA** fényező és mázó műhelyét Szent Pál-utca (Bocskai-tér sarok.)

Elvállal e szakmába vágó mindeféle munkát, u. m.: butortenyézést, vas- és fa-butorokban, régi butorok újrafestését bármínemű stylusban, kávéházi berendezéseket u. m.: asztalok, székek, rácszatok, lámpériák, fogasok, csillárak

bronzirozását

éjjeli szekrényeket, mosdókat, fürdőkádakat, bármínemű márvány utánzatokat, ton- és viasz-munkákat, ton- és frész-színeken, majolika utánzatokat, díszítéseket, fioderozást (erezést) bármínemű fautánzatot u. m.: (tölgyfa, díófa, machagoni, pallizander, jávor, cirbl, stb.) konyhatere-ndezéseket, konyha és fürdőszo- ba falfényezését és festését bármínemű színekben, ajtók, ablakok és portálok, fületberendezéseket a legújabb és legmodérnebb stylusban, jutányos árak mellett készíttetnek. — Kívánatra barmikor a házhoz megyek. — Vidéki munkákat is elvállalok. — Becses pártfogásáért esedezve, vagyok kiváló tisztelettel

2227 **Rubits Gyula**

Figyelem!

Hol lehet jól, olcsón izletes kóser ételeket élvezni?

1893 **Egyedül s kizárólag csak**

Hunyadi-utca 1. szám alatt,

hol minden időben friss és jó ételek és italok állnak a nagyközönség rendelkezésére. — Ugyanott méltányos áron minden időre abbonement házhoz és házon kívülre elfogadtatnak. **Zóna reggeli 20 fillér.**

Kristály tisztaság!

Figyelmes kiszolgálás!

Szives pártfogásért esedezik **Immerdauer Lipót,** vendéglő tulajdonos.

Kozmetikai Gyógyintézet

BUDAPEST,

IV., Kossuth Lajos-u. 4., I. em.

— Alapított 1892. —

Az intézet az emberek szépségével foglalkozik. A beteges, hibás bőrt meggyógyítjuk. Az elhanyagolt, elromlott bőrt helyreállítjuk. A csúnyát megszépítjük. A szépet konzerváljuk, hogy mindig szép maradjon. Orrot, fület, kezét, lábát, kebleket formassá tesszük. Az arcvonásokat finomítjuk, fiatalítjuk. A pusztuló haját megmentjük, a fölösleges hajnövekedést örökre kipusztítjuk. Minden elképzelhető szépségihibát jóállás mellett gyógyítunk. *Honoráriumot csak siker esetén fogadunk el.* Az intézet föl van szerelve a komoly orvosi kozmetika és a modern szépségápolás minden hatásos eszközével. Nem csodaszerekkéi dolgozunk, nem sminkeléssel kezelünk, hanem kipróbált gyógyszerekkel és tudományos eljárásokkal. A kik az intézetet nem látogathatják, azoknak saját szépségápolóeszközöket ajánljuk. Hogy szereink ártalmatlanok, arról orvosaink garantálnak. Hogy szereink biztos hatásúak, azt — aránylag csekély reklám mellett — óriási forgalmunk bizonyítja. mert a közönség egymás közt dicséri és ajánlja szokat. Intézetünk főorvosának — *Jutassy József dr. bőrgyógyász, egészségügyi tanár* — ideája szerint szépségápolóeszközökből az ismert szépségihibáknak megfelelőleg ötféle készletet állítottunk össze, ezek:

Bőrápoló-készlet. A díszes dobozban van egy dr. Jutassy-féle *Kozmetikus-szappan*, egy dr. Jutassy-féle *Kozmetikus-kenőcs* és egy dr. Jutassy-féle *Arcmasszírozó-készlet*, illusztrált használati utasítással. — Szolgát a kényes, érzékeny, száraz, petyhüdt, ráncosodó, durva, hámló, libabőrös, sűrűsödő bőr ápolására és tisztítására. *Ára 5 korona.*

Bőrgyógyító-készlet. A díszes dobozban van egy miteker-nyomó készülék, egy dr. Jutassy-féle *Gyógy-szappan*, egy dr. Jutassy-féle *Arctaj* és egy dr. Jutassy-féle *Bőrápoló-gyógy.* — Ezen szerek a zseiros, fényes arc ápolására szolgálnak. Gyógyítják a bőrt (z. tesszer), a pattanásokat (vimerli), a bőrlökéseket (pörus), a túlságos izzadást, a vörös orrot, vörös kezét és fagyási foltokat. Kimerítő használati utasítással *Ára 5 korona.*

Bőrtisztító-készlet. A dobozban van egy dr. Jutassy-féle *Arctaj* és egy dr. Jutassy-féle *Szeplő-kenőcs.* — Ezek a szerek gyöngéden koptatják a felső bőrt a ez által elmulasztanak minden barna foltot és hófehérre teszik a bőrt az elszáradt, napstott, lebaruult arcon és kézen. Szeplőt és májfoltot gyökéren elmulaszt. Kimerítő használati utasítással *Ára 5 korona.*

Bőrhámlasztó-készlet. A dobozban van egy dr. Jutassy-féle *Hámlasztó-víz* és egy dr. Jutassy-féle *Hámlasztó-kenőcs.* — Ezek a szerek erőlyesen és gyorsan lehámlasztják a felső bőrt és vele minden tisztátalanságot. Az egyetlen bőr megújító, a kerges bőr megpuhul. Sikeresen lehet használni régi nagy bőrpörusok, pattanások utányomai, him őhely és sebhely simítására. Lencsék és szemölcsök ellen, továbbá régi, macaké májfoltok ellen. Alapos használati utasítással *Ára 5 korona.* 5802

Hajgyógyító-készlet. A dobozban van egy dr. Jutassy-féle *Hajszesz* és egy dr. Jutassy-féle *Féjmasszírozó-készlet* a fejbőr erősítésére, edzésére. — Ezen eljárás megállítja a zeiroságtól, hajkoppatól és ragálytól származó hajhullást, megszünteti a hajnövekedést (hajmoly) s ferszírozza a hajnövekedést. A haját nem őszíti. — Használati utasítással *Ára 5 korona.*

Egyszerre több készlet használható.

Minden készlethez mellékelve van dr. *Jutassy Szépségápolás* című könyve. A készletek vásárolhatók vagy postán rendelhetők ezen a címen:

Kozmetikai
Gyógyintézet
elárúsító osztály

Budapest, IV. Kossuth-
Lajos-uca 4. I. emelet.

Uj épület- és műlakatos- műhely.

Jelzőlog,
váltó és
tisztviselő

legelőnyösebben eszközöl 1513

Vig Lajos

hitelközvetítő irodája

Arad, Árpád-ter 5. sz.

Városi és megyei telefon 671.

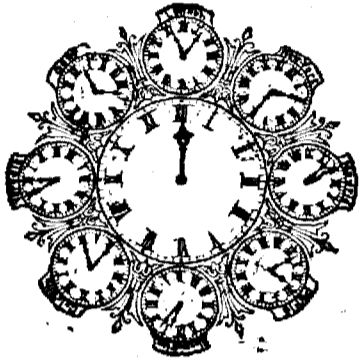
Figyelem!

Hol lehet olcsón órákat venni és jól javíttatni? Csakis

VÁRADY JÁNOS órásnál

Arad, Boros Béni-ter 16. sz. a.

(Vanicek-ház.) 2072

ahol egyszersmind zálogcédulákat tört arany- és ezüst árut legmagasabb ár mellett veszek és átcserelek.

100 koronát

fizetek annak, aki bizonyítja, hogy Carlsbadban jobb cipő készülni mint 2378

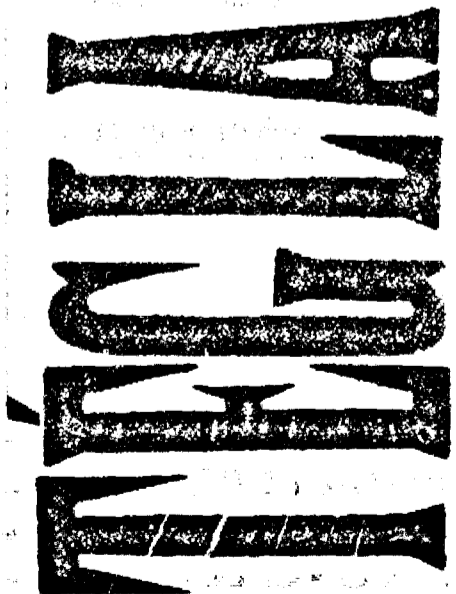
PÉCSKÁN. SCHWEIGER-féle

PÉCSKAI

BŐRIPARVÁLLALAT

törvényesen bejegyzett védjegy alatt

Schweiger Adolf.

Pollak Sándor

körkemenyze téglyagárban 2

Mikálakán

Gyári telefon 515. Városi telefon 206.

Lakás: Erzsébet-körut 37.

BENKŐ JÓZSEF

mű- és épületlakatos

Arad, Fejsze-utca 39. sz.

Van szerencsém a becses közönség tudomására hozni, hogy külföldi tanulmány utamról visszatértem és műhelyemet újra megnyitottam. Azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a legmagasabb igényeket is kielégíthetem. Elvállalok minden lakatos szakmába vágó munkák elkészítését. Vaskapuk és kerítések, erkély és lepcsőrácsok, sirkerítések, sírbolt ajtók, mindennemű vasajtók, ugyszintén épületajtók és ablakok felvasalását, portálok és napellenzők készítését és javítását, mérileg készítését és javítását.

Javításokat olcsón és gyorsan eszközölök. Kérem a becses közönség támogatását.

Kiváló tisztelettel Benkő József,
mű- és épületlakatos. 180

Egy jó erkölcsű fia tanulóinak felvételük.

Steiner és Bakó.

Boros Béni-ter 20. számú telken épülő két bérházban modern berendezésű

lakások és üzlethelyiségek

f. évi november 1-ére kiadók.

Bővebb értesítést nyujt Laendler

Aladár gőzfűrészt irodája. 2428

Mész olcsóság!

Mig jelenlegi készletünk tart, 1 frt. 70 kr.-ért 100 kilogramm

építő meszet

ajánl

2317

Vas és Társa

építési-anyag kereskedők

Aradon, Boros Béni-ter 6. sz.

(Széchenyi gőzmalommal szemben.)

— Telefon szám 275. —

APRÓ HIRDETÉSEK.

Állásajánlatokat teljesen ingyen ad a kiadóhivatal.
Mással 16herceg-ut 23. szám.
Telefon szám: 181.

Tudakozódni kerjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Am apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.
József főherceg-ut 23. szám.
Telefon szám: 181.

Ezen rovatban minden első egyzetű hirdetésnek ára 4 fillér, vasnapiakban hetente 6 fillér. — Családot kereső vagy családnak ajánló apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetés: levelezőlapok 30—60 fillérért és 1 koronaért kaphatók lapunk elárulató helyein.

Akinek

ismeretség híján

háztartásra, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdasági vezetőre, kulcsárra, vinczellőre, kertészre,

kulcsárra, gazdaságyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgárra, pénzeszedőre, házmesterre, stb.-re van szüksége,

Aki

eladni kíván

butort, zongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát,

üzletet, műhelyt, lakást, stb.; vagy

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban értezt, ha az

„ARADI KOZLONY”

kis hirdetési

rovatát használja.

Zálogházból

gyémánt és brillians fülbevalók és gyűrűk, aranyláncok, mindenféle ékszereket ezüstneműeket kiváltak és veszek. Farkas Streicher Arad, Tökölly-tér 1. 1771

Eladó ház

Pécskán, a legforgalmasabb helyen nagy kiterjedésű telekkel két utcára néző fronttal, 35 év óta fennálló üzlettel. Üzlethelyiségek, középületek, lakóháznak egyaránt igen alkalmas. Cim a kiadóhivatalban. 2448.

Papirkalapoknak

való krepp- és selyempapírok nagy választékban. Aradi felvételi és egyéb képes levelező-lapok nagyban és kicsinyben. Irodai cikkek, valamint üzleti könyvek kitűnő minőségben. Névjegyek és nyomtatványok. Egész könyvtárak vétele. Kerpel Izsó könyv- és papirkereskedése Aradon. Telefon 885. 262

Jzletes jó házikosztot

keresek oly intelligens izraelite családnál, amely ezt nem üzletszerűleg üzi. Tehát csakis elsőrangú ajánlatokat kérek „Immergut” jellegére a kiadóhivatalba. 2423

S. Part-utca 1. számú

jól jövedelmező ház, melyben 15 év óta vegyeskereskedés van, üzlet berendezéssel együtt szabad kézből eladó. 2488

80—90 %-ot jövedelmező

vállalat nagyobbításához 5—6000 korona tőkével Társasat keresek. Ajánlatokat „Biztos jövő” jellegével a kiadóhivatal továbbít. 2429

Battonyán

Korona-ut 67. sz. sarokház, legforgalmasabb helyen, hol jelenleg gabona kereskedés van, szabad kézből eladó. Bővebbet üzv. Bildhauer Károlynénál, Battonyán. 2482

Mérlegképes Irnok

ki már eddig is gazdaságban működött, kerestetik felvételre f. évi július hó 1-re. Pályázók küldjék képesítési és működési bizonyítvány másolataikat Kintzig Béla gazdasági intézőségéhez Konop, Aradmegye. 2480

Korcsmáros

jóforgalmu aradi üzletbe százalékra felvétetik, esetleg a korcsma egészen is kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2487

Varróleányok

nagy fizetéssel azonnal felvétetnek. Winternitz Jenő Arad, Szabadság-tér 8. 2486

Egy dupla áttételű

Puch-féle motorbicikli kosárral eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2435

Pankotán

egy beltelkes ház 2 holdas kerttel, különféle fajú csemege szőlővel beültetve, szüreti edényekkel együtt, pormentes helyen, mely nyaralónak is alkalmas, eladó. Tudakozódni lehet Kállay Istvánnál, Pankotán. 2269

Szőlő, 2 hold, új kolnával

pincével, ideai természettel Galsán előnyös feltételek mellett eladó. Ugyanott 130 hectoliter új és óbor is. Bővebbet Eich József kereskedőnél, Ó Szt.-Anna. 2307

Szőlő

fagymentes, 4 és 1/2 hold Magyaradon (Vadászhegyen) legjobb karban természettel, teljes felszereléssel és nagy urilakással előnyös feltételek mellett eladó. — Bővebbet Zimmermann Antal vaskereskedő Ujszentanna. 2306

Eladó

egy teljesen felszerelt esztergályos műhely berendezés. Tudakozódhatni Arad, Szent Pál-u. 3. szám, fűszerüzletben. 2416

Egy-két intelligens

zsidó fiu a jövő tanévre ellátást nyerhet. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2374

Jégszekrényt

teljesen jó karban, kétajtóst veszek. Ajánlatokat Baráth Ernő mészárosnak, Hunyad-Kristyór. 2854

Egy nemzeti

ellenőrző pénztár, 18-as, negyed áron azonnal eladó Menczer Ferencz kereskedőnél Nagy-Halmágyon. 2855

Remekírók, 50 kötet

teljesen új, igen előnyös feltételek mellett azonnal eladó. Bővebbet Schiessel Mária tanítónő, Kőrösbánya. 2857

Kiadó

Zoltán-utca 2. szám alatt csinosan butorozott külön bejárattal szoba földszinten, és egy csinosan butorozott szoba külön bejárattal az emeleten. 2872

Jég

kapható háztartási célokra naponta házhoz szállítva. Petőfi-u. 7a. — Telephon 199. sz. 1292

Fényképezési cikkek.

Bármily gyártmányú fényképező gépeket előnyös részletfizetésre. Fényképezési lencsék bármely minőségben, s az összes fényképezési kellékek és újdonságok rendkívül előnyárban. Bloch H. papirkereskedése és könyvnyomdája. Fényképezési cikkek gyári raktára. Telefon 126. sz. 600 oldalas árjegyzék kívánatra ingyen. Vidéki rendelésekhez részletes használati utasítás és újdonságok ismertetése lesz mellékelve. 1215

Elsőrendű szántó,

25 hold a város mellett, a simándi vámház közelében haszonbérbe kiadó. Bővebbet a tulajdonosnál, Gyenge Ferencnél Varjassy J.-u. 18. Városi és megyei telefon sz. 624. Ugyanitt 500—600 holdas földbérlet kerestetik 6—12 évre. 2812

Jóforgalmu butorraktár

családi okok miatt sürgősen átadó. Cim a kiadóhivatalban. 2392

Fiatál segéd

parasztrófós és rövidáru szakmából, ki románul is tud, július elsejére felvétetik. Ajánlatok Krausz Ignáchoz, Tenke küldendők. 2393

Eladó szőlő

Magyaradon, nagyuri hegyen, circa 6—7 hold, egészben termő, szilárd anyagból készült jó karban lévő épületekkel, pincével, ideai természettel, összes szüretelési eszközökkel, felszereléssel, butorozattal, körülbelül 4000 M. új tölgyfa szőlőkaróval. Bővebb felvilágosítást ad Lewiczky Tivadar megyei árvaszéki ülnök Aradon. 2814

Két papagály,

egy beszélő amazon és egy remek óriási Arara, mindkettő szelid, elutazás miatt egyenként is olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2441

Egy fényezeti,

féregmentes, hálószoba-butor azonnal eladó. Szabadság-tér 14., földszint. Németh. 2442

Kossuth-utca

25. számú ház új ház olcsó áron eladó. 2899

Egy butorozott utcai szoba

külön bejárattal, zongora használatul július 1-sőtől kiadó. Eötvös-utca 1. szám, I-ső emelet. 2412

Legjobb minőségű

kerti bor, 30 Hcl. fehér, eladó Walthier Rezsőnél, Eleken. 2408

Sürgősen eladó magánlak

6 szoba, fürdőszoba, nagy kert. Tökölly Imre-utca (Halász-utca) 45. sz. 2418

Eladó elköltözés miatt

Kiss Ernő-utca 6/a. szám alatt 4 éves modern magánház 5 szobával. Minden komfort, nyárikonyha, kerti ház stb. 424 □-öl telken, parkozott udvar, szőlő és gyümölcsös kert. Közvetítők kizárva. Értekezhetni ugyanott. 2422

Fűszerkereskedő

32 éves, szép irással, jó megjelenéssel, 2000—3000 korona óvadékkal bizalmi állást keres. Leveleket „bizalmas” jellegére kér a kiadóba. 2425

Megjelentek

és Ingusz I. és Fia cég **Modern kölcöntárában** kaphatók: Szomaházy: Százhusz éves asszony, Méltóságos asszony lovagjai, A gyergyóvári hadjárat és az e heti szépirodalmi újdonságok. A fenti műveket ötszöri kiolvasás után félárért eladjuk. 178

Magas kereset

állandó, otthon végezhető írásbeli munka teljesítése által Robert Gruss Adressenverlag Köln. 5950

Diamant Jenő

épület- és disztribúciós.

Műhelye és kész áru raktára: Kazinczy-utca 1. (Poigari flusko-levél szemben.)

FISCHER SIMON Nagyáruháza

Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt

305

meglepő olcsó árjegyzéke.

Fr. 1.55
Selyem
Ernyő

FISCHER SIMON Nagy Áruháza

Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt

következő olcsó árban lesznek elárúsítva

1 drb. gyermek ernyő ... 50.—, 95 kr.
1 drb. női fekete napernyő ... 1.25 kr.
1 drb. férfi és női selyemernyő ... 1.75 kr.

Páratlan
olcsó
árak!

23 krajcár
Batiszt
Zsebkendő

FISCHER SIMON Nagy Áruháza

Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt

Óriási nagy zsebkendő vétel folytán lesznek a legegységesebb angol színes batiszt zsebkendők 40 krajcár helyett csak 23 krajcárért elárúsítva.

Fr. 1.45
Madepulán
Ing

FISCHER SIMON Nagy Áruháza

Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt

A legfinomabb fehér madepulán puha mellű férfi ingek, meglepő olcsó ár, darabja forint 1.45-ért kaphatók.

Páratlan
olcsó
árak!

75 krajcár
Selyem
Nadrágtartó

FISCHER SIMON Nagy Áruháza

Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt

Jelenleg, ameddig a készlet tart, lesznek elárúsítva, finom selyem nadrágtartók 75 krajcárért

53 krajcár
Flor
Harisnya

FISCHER SIMON Nagy Áruháza

Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt

Óriási mennyiségű alkalmi vétel férfi, női és gyermek harisnyák érkeztek és hámulatos olcsó árban lesznek elárúsítva.

45 krajcár
Szalma
Kalap

FISCHER SIMON Nagy Áruháza

Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt

Girardi szalmakalapok, férfi, fiú és gyermek részére már 45 krajcártól kezdve kaphatók.

Fr. 1.45
Angol
Sephir ing

FISCHER SIMON Nagy Áruháza

Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt

Ritka alkalmi vétel folytán lesznek a legfinomabb és legegységesebb színes ingek, a melyeknek az értéke fr. 2.50, csak fr. 1.45-ért elárúsítva. Ez a cikk különösen figyelemre méltó.

Fr. 1.25
Nyári
Sporting

FISCHER SIMON Nagy Áruháza

Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt

Sikerült nagy vétel folytán dupla galléros férfi ing fr. 1.5. Színes sephier sporting fr. 1.45. Nyerselyem vázonn tenisz ing meglepő olcsó ár fr. 1.75.

50 krajcár
Sport
Sapka

FISCHER SIMON Nagy Áruháza

Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt

Férfi, fiú és gyermek sport sapkák finom szöveteiből 35, 50 és 75 krajcár.

98 krajcár
Bőr
Keztyű

FISCHER SIMON Nagy Áruháza

Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt

A legfinomabb női és férfi prágai glaché bőrkezttyű fekete, fehér és színes csak 95 krajcárért lesznek elárúsítva.

33 krajcár
Selyem
Nyakkendő

FISCHER SIMON Nagy Áruháza

Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt

Óriási választékban tiszta selyem nyakkendők elegáns színekben, drúja 38, 45 és 50 krajcár. 3 darab elegáns selyem batiszt nyakkendő 55 krajcár.

45 krajcár
Elegáns
Sétabot

FISCHER SIMON Nagy Áruháza

Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt

Óriási választékban a legújabb sétabotok . . . 45, 75 kr.
Vasbot bőrrel áthuzva . . . 95 kr.
Acél bot nickel fogóval . . . 125 kr.

95 krajcár
Francia
Batiszt nadrág

FISCHER SIMON Nagy Áruháza

Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt

Finom rövid francia batiszt alsó nadrág darabja 95 krajcár. - Jó minőségű köpör alsó nadrág színes, hímzve, reklám ár 95 kr.

45 krajcár
Selyem
Keztyű

FISCHER SIMON Nagy Áruháza

Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt

A legjobb minőségű chapselyem férfi és női keztyűk 45 krajcárért lesznek elárúsítva.

19 krajcár
Színes
Manschetta

FISCHER SIMON Nagy Áruháza

Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt

A legjobb színes mintázott jó mosó és jó minőségű Manschetták párja 19 kr.-ért lesz eladva.

Nagy választék bőrárúban!
Női kezitaska Dohánytárca
Pénz erszény Cigaretttárca
Papírpénztárca Szivartárca
Fizetőpincértárca

Fr. 1.25
Nyári
Kalap

FISCHER SIMON Nagy Áruháza

Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt

Kitűnő jó nyári Loden strapa kalap fr. 1.25 és 1.50.

Utazó cikkek nagy választékban a legolcsóbb árban.

Bőröndök Utazó készlet
Kézitáska Haj kefék
Ernyő-tok Huha kefe

Gyermekkoszubból gyári raktár Fischer Simon Nagy Áruházában minden elképezhető kivitelben és legolcsóbb árban kaphatók. 5 forinttól kezdve 50 forintig.